

Ο Παλιός του Κασινίου

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΣΙΩΝ • Γ' Σεπτεμβρίου 56, Αθήνα 104 33
Έτος Ιδρύσεως 1928 • Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2024 • Αρ. Φύλλου 441 (105) • Χρόνος 45ος

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΤΑΧΥΔΕΛΤΙΑ
ΚΕΜΠΑ
ΑΡΧΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
325

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ - 013548

Ο Παλμός του Κασσιώτη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΣΙΩΤΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1928

Γ' Σεπτεμβρίου 56, Αθήνα 104 33

Τηλ./Φαξ: 210 88.30.606

E-mail: sylogoskasion@gmail.com

<http://kasos.weebly.com>

FB: <https://www.facebook.com/sylogoskasion>

<https://www.facebook.com/sylogosenelladikasion/>

Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2024

Αρ. Φύλλου 441 (105) • Χρόνος 45^{ος}

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Μίνος Κομνηνός

κιν.: 6937 230484

mkomninos2@hotmail.com

Facebook: minos komninos

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΡΙΕΣ ΚΑΣΟΥ:

Μαρία Τσακίρη - Νικολέττα Σοφίλα

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ:

N. B. Παπαγεωργίου

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ:

Κατερίνα Γαλάνη

Σοφία Ηρακλείδου

Δήμητρα Καρδακάρη

Μίνος Κομνηνός

Μανόλης Μαυρολέων

Μαρία Τσακίρη

Τζελίνα Χαρλαούτη

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

Γιάννης Βαρβαρέσσος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

ΗΛΙΑΙΑ - Μιχ. Κύρκος

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ: 2,5 €

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Εσωτερικού, για τα μέλη 20€

Εσωτερικού για μη μέλη.....25€

Εξωτερικού για συνδρομή μέλους40€

Εσωτερικού, για έντυπο περιοδικό20€

Εξωτερικού για έντυπο περιοδικό, (Ευρώπη).....25€

Εσωτερικού για περιοδικό σε ηλεκτρονική μορφή..15€

Εξωτερικού, για έντυπο περιοδικό (ΗΠΑ) 35\$

– Τα ευνυπόγραφα άρθρα που δημοσιεύονται στον «Παλμό του Κασσιώτη», απηχούν τις προσωπικές θέσεις και απόψεις των συντακτών τους.

– Η σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα της περικοπής ή σύντμησης μακροσκελών κειμένων, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του εντύπου, λόγω χώρου.

– Κείμενα και φωτογραφίες που υποβάλλονται για δημοσίευση, δεν επιστρέφονται.

– Κατά τους Ν. 2387/20, και Ν. 2121/93, απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή μέρος ή ολόκληρου του εντύπου με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και των συντακτών του.

>> ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον Μεγάλο Ευεργέτη μας Δημήτρη Νικ. Παπαδημητρίου για τη μεγάλη προσφορά του υπέρ των αναγκών του ιστορικού Συλλόγου μας

Ο Σύλλογός μας διέρχεται μια ιδιαίτερα δύσκολη οικονομική περίοδο. Μεταξύ των άλλων χρεών ήταν και αυτά προς το Ελληνικό Δημόσιο που ανέρχονταν σε Ευρώ 26.643,44. Απευθυνθήκαμε σε αρκετούς συμπατριώτες μας για οικονομική στήριξη και μερικοί από αυτούς όπως Ζαχαρίας Ζαχάρης, Νικήτας Βασιλιάς, Αντώνης Σακέλλης και άλλοι που ανταποκρίθηκαν κατά το μέτρο του δυνατού και όσο μπόρεσαν. Εκείνος ο οποίος γενναϊόδωρα και άμεσα μας συμπαρυστάθηκε και ο οποίος δέχτηκε να καλύψει ΟΛΟ το ανωτέρω ποσό ώστε να το ξοφλήσει ο Σύλλογος ήταν ο Μεγάλος Ευεργέτης μας εκλεκτός εφοπλιστής κ. **Δημήτρης Νικολάου Παπαδημητρίου**. Ως γνωστόν ο ίδιος ευπατρίδης Κασιώτης μας είχε χρηματοδοτήσει με σημαντική δαπάνη τον Νοέμβριο 2019 για την ριζική αναβάθμιση του εντευκτηρίου του Συλλόγου μας. Επικοινωνήσα λοιπόν με τον δικηγόρο του, Ι. Μανιό και την ιδιαιτέρα του Χρ. Νικόλα (παρουσία και του συμπατριώτη μας Γιάννη Π. Φραγκούλη, προέδρου της Ο.Δ.Σ. Αθήνας-Πειραιά) και κάτω από τις οδηγίες του κ. Παπαδημητρίου εκθέσαμε τις οικονομικές υποχρεώσεις μας απέναντι στην ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, ΕΝΦΙΑ και Εφορία εισοδήματος του Συλλόγου. Ήταν πραγματικά πολύ συγκινητική η εμπειρία αυτή ενός τόσο μεγάλου Κασιώτη ευπατρίδη να τείνει χέρι βοήθειας και συμπαράστασης στον ιστορικό μας Σύλλογο. Δεν έλειψαν φυσικά και οι συνεχείς και επίμονες οχλήσεις εκ μέρους του υπογράφοντα προς το γραφείο Παπαδημητρίου που και αυτές συνέβαλαν αποφασιστικά σε μια αίσια και γρήγορη κατάληξη. Εν κατακλείδι απευθυνόμαστε σε όλες και όλους εσάς που είτε είστε μέλη μας είτε όχι, να μας ενισχύσετε οικονομικά με οποιοδήποτε τρόπο είτε πληρώνοντας τη συνδρομή σας, είτε κάνοντας δωρεά ή κάποια προσφορά εις μνήμη προσφιλών σας προσώπων ώστε ο ιστορικός αυτός Σύλλογος να μπορέσει να συνεχίσει τη λειτουργία του.

Μίνος Δ. Κομνηνός

Πληρώνοντας τη Συνδρομή σας ενισχύετε το Φιλανθρωπικό έργο του Ιστορικού μας Συλλόγου. Όταν καταθέτετε στην τράπεζα Θερμή παράκληση να γράφετε το Ονοματεπώνυμό σας στο Καταθετήριο (στην αιτιολογία).

Το Δ.Σ.

Το παρόν τεύχος εκδίδεται κατόπιν ευγενικής χορηγίας του Δήμου Η.Ν. Κάσου που ευχαριστούμε θερμά.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου των εν Ελλάδι Κασίων

Στο εξώφυλλο:

Πανοραμική βραδινή θέα της Μπούκας στο Φρυ (φωτο Δημ. Ιουλίου)

Για τις συνδρομές: Μέλους, Εντύπου, Ημερολογίου
ALPHA BANK:

(Σε ευρώ) GR7301403330333002002000058

(Σε ευρώ) GR2601403330333002002000031

(Σε USD) GR1801403330333015009000029

Τι γίνεται στην Κάσο;

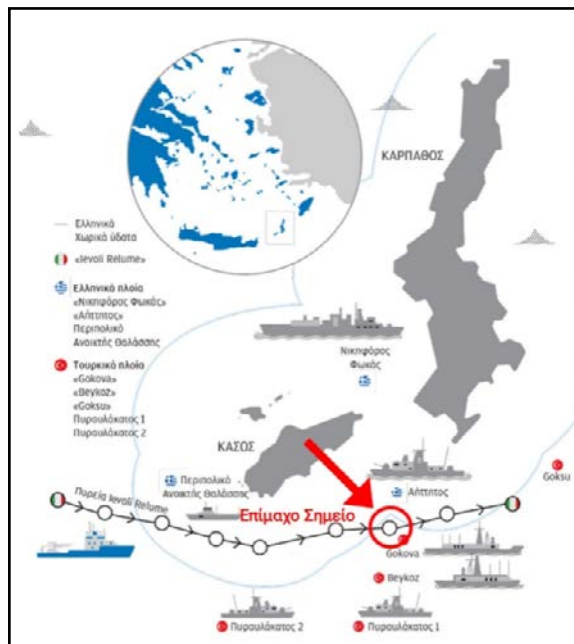
Γράφει ο **Μανώλης Μαυρολέων** | Σκίτσο: **Χρήστος Παμπαφίκος**

...ΚΙ ΟΛΑ είναι σαν να ξανάρχισαν κάπου από εκεί που σταμάτησαν διακόσα χρόνια πριν, το 1824. Η Κάσος βρέθηκε στην καρδιά των γεγονότων και τότε και τώρα: τότε, γιατί τα κανόνια των караβιών της εμπόδιζαν τους Τουρκοαιγύπτιους να καταστείλουν απρόσκοπτα την επανάσταση στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, τώρα, γιατί φίλοι κι εχθροί ανακάλυψαν και πάλι πως δεν είμαστε στην άκρη αλλά στο κέντρο του χάρτη!

ΤΟΤΕ, ήταν οι ίδιοι οι Κασιώτες που έβαλαν την Κάσο μέσα στο ιστορικό κάδρο. Η θέση του νησιού ήταν τέτοια - η «ψυχή» των Κασιωτών ήταν τέτοια - που η Κάσος όρμησε μέσα στην ιστορία, απροσκάλεστη, για να γίνει «το σώμα και το αίμα...» της Ελληνικής Επανάστασης.

ΤΩΡΑ, πάλι η θέση του νησιού στο χάρτη, πάλι οι ίδιοι σφετεριστές, πάλι η ίδια ράθυμη κεντρική εξουσία, περικυκλώνουν το νησί με τα δίχτυα κάποιων επικίνδυνων διπλωματικών ακροβασιών... Τότε και τώρα. Πάλι. Σα' να μην πέρασε μια μέρα!...

ΑΥΤΗ ΤΗ φορά βέβαια η προσέγγιση είναι πολύ διαφορετική. Γράφονται άρθρα επί άρθρων: «η Κρίση της Κάσου», ή, «η Κάσος προετοιμάζει τη Χάγη», ή «όλα όσα η ελληνική κυβέρνηση ΔΕΝ έκανε για την Κάσο!» ή «Τι γίνεται στην Κάσο;» ή «η Κάσος έτσι...», ή «η Κάσος αλλιώς...» Και βέβαια, «η Κάσος...» σε όλους αυτούς και ποιος ξέρει σε πόσους ακόμη τίτλους άρθρων, δεν σημαίνει ακριβώς το νησί αλλά χρησιμοποιείται σαν κωδική ονομασία για τους νέους ελληνοτουρκικούς διπλωματικούς λεονταρισμούς που είχαν ως πέτρα του σκανδάλου τα πρόσφατα **γεγονότα** νοτίως της Κάσου! Και μάλιστα, στο θαλάσσιο όριο των 6 ναυτικών μιλίων! Στις 23 Ιουλίου το ιταλικό ερευνητικό πλοίο που εργάζεται για την καλωδιακή μας σύνδεση με την Κύπρο, το Ισραήλ και ίσως και άλλες χώρες στην περιοχή, βρισκόταν ακριβώς εκεί, ΣΤΟ ΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ 6 ΚΑΙ 12 ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΜΙΛΛΙΩΝ, με «εργοδότες - αναθέτες» την ελληνική και την κυπριακή κυβέρνηση. Αυτό προκάλεσε την αντίδραση της Τουρκίας που δεν δίστασε να εμφανίσει ΕΚΕΙ και δικά της πολεμικά πλοία! Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι: **οι Τούρκοι εφάρμοσαν και εμείς αποδεχτήκαμε - μέσω υποχώρησης (όπως πάντα...) τον περιορισμό της θαλάσσιας κυριαρχίας μας στα 6 ναυτικά μίλια από τις ακτές της Κάσου! Αποδεχόμαστε, παθητικά**

Αυτός είναι ο χάρτης στον οποίο αναφέρεται το ΣΥΝΟΛΟ του κειμένου. Τόσο το κείμενο όσο και ο ίδιος ο χάρτης «περιγράφουν» αρκετά καλά το όλο πρόβλημα...

με τον τρόπο αυτόν και το ΠΑΡΑΝΟΜΟ τουρκο - λυβικό σύμφωνο!!! Με αυτόν τον τρόπο, με αυτήν την τακτική συνεχών υποχωρήσεων, δημιουργήσαμε ένα νέο ΤΕΛΕΣΜΕΝΟ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΜΑΣ: **τώρα η Τουρκία, σε περίπτωση προσφυγής στη Χάγη για την επικάλυψη των δυο συμφώνων (του ΝΟΜΙΜΟΤΑΤΟΥ ελληνοαιγυπτιακού και του παράνομου τουρκο-λυβικού) θα επικαλεστεί ΚΑΙ το «εθιμικό δίκαιο»!**

ΑΝ ΑΝΑΛΟΓΙΣΘΟΥΜΕ ότι αυτό το νέο πλεονέκτημα τους το «χαρίσαμε...» με τους ατυχείς χειρισμούς στα γεγονότα νοτίως της Κάσου, μπορούμε να συλλάβουμε σε πόσο μεγάλη κατηφόρα οδηγείται, όλο και περισσότερο, η ελληνική εξωτερική πολιτική! Όταν η Ελλάδα «αμύνεται...» πίσω από τα 6 ναυτικά μίλια κυριαρχίας φαίνεται σαν να εγκαταλείπει κάθε διεκδίκηση για κυριαρχία στα 12 ναυτικά μίλια. Κάτι το οποίο διακαίουται σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο. Η Τουρκία, για μια ακόμη φορά, «πέρασε» στη διεθνή κοινή γνώμη τις θέσεις

της χωρίς όχι μόνο να κάνει κάποια έστω φαινομενική υποχώρηση αλλά - σ' ένα πρωτοφανές κρεσέντο επιθετικότητας - έστειλε, νοτίως της Κάσου τρεις τουρκικές φρεγάτες και δυο πυραυλάκατους! Και όχι μόνο αυτά: ανέπτυξε στα Άδανα σύστημα **ρωσικών πυραύλων S-400** έτοιμους για χρήση σε περίπτωση κλιμάκωσης της έντασης!!!

Η ΔΙΕΘΝΗΣ κοινή γνώμη και οι διπλωματικοί κύκλοι, εκτιμούν ότι με τα γεγονότα αυτά και τους ατυχείς και επιεικώς απαράδεκτους χειρισμούς της ελληνικής πλευράς **η Τουρκία πέτυχε τη νομική διατύπωση που**

επιδίωκε ενώ η Ελλάδα εμφανίζεται ως ατάκτως υποχωρούσα. Για μια ακόμη φορά!... Προς τα πού οδηγούν όλ' αυτά; Μα που αλλού; Πιο κοντά, ακόμη πιο κοντά, σε μια απόφαση διαμοιρασμού του Αιγαίου - και μάλιστα μέσω Χάγης! Και τότε να δούμε τι θα γίνεται με την Κάσο...

Επικοινωνία: 210 - 5621777 και: manolis.mavroleon@hotmail.com

Σκηνές από το Ολοκαύτωμα της Κάσου

200 χρόνια από την καταστροφή του νησιού, που πλήρωσε τη συμμετοχή του στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας με τον ακαταμάχητο στόλο του

Των Δήμητρα Καρδακάρη και Σοφίας Ηρακλείδου

*Πικρός ήρθε ο Μάιος, το καλοκαίρι μαύρο.
Ούτε βοήθεια έφτασε, μήδε συντρόφοι φτάνουν.*

Με τους στίχους του Μανώλη Κ. Λαμπρίδη ταξιδεύουμε 200 χρόνια πίσω, όταν ένα μικρό νησί του νοτιοανατολικού Αιγαίου έδωσε τον δικό του άνισο αγώνα εναντίον του οθωμανοαγυπτιακού στόλου, με αποτέλεσμα το ολοκαύτωμα της «ηρωικής νήσου Κάσου», με επίσημη επέτειο την 7η Ιουνίου. Είναι το 1824 που οι Κασιώτες «πλήρωσαν» για την πολύτιμη δράση των έμπειρων ναυτικών τους στην Επανάσταση του '21. Η χαρακτηρισμένη ως «αλίμενος» μικρή Κάσος, τις παραμονές της ελληνικής Επανάστασης κατείχε τον μεγαλύτερο στόλο εμπορικών φορτηγών ιστιοφόρων του νοτιοανατολικού Αιγαίου. Από την αρχή της Επανάστασης διέθεσε σημαντικό αριθμό σκαφών για τον πολεμικό στόλο των Ελλήνων, ενώ όλος ο στόλος της, πολεμικός, καταδρομικός και εμπορικός, υπήρξε για τα πρώτα τέσσερα χρόνια της Επανάστασης η μάστιγα των Οθωμανών σε όλη τη νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Η κοινότητα

Η Κάσος χαρακτηρίζεται μια θαλασσινή κοινότητα, καθώς η βιωσιμότητα του τόπου συνδεόταν στενά με την απασχόληση των κατοίκων της στη θάλασσα και αναδείχθηκε ο κύριος ναυτότοπος του νοτιοανατολικού Αιγαίου. Ο στόλος της εξυπηρετούσε επίσης σημαντικό τμήμα των θαλασσιών μεταφορών της γειτονικής ανατολικής Κρήτης. Η Κάσος αποτελούσε μέρος ενός θαλάσσιου μεταφορικού συστήματος που διαμορφώθηκε στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου από το τελευταίο τρίτο του 18ου αιώνα από Έλληνες (Οθωμανούς και Βενετούς – Ιόνιους υπηκόους) και συνέδεε το χύδην εμπόριο σιτηρών του Αιγαίου και της Μαύρης Θάλασσας με τις αγορές της κεντρικής και δυτικής Μεσογείου και βορείου Ευρώπης. Χαρακτηρίζεται ως άγονο νησί, με απότομους βραχώδεις σχηματισμούς. Η γεωμορφολογία του με τις απόκρημνες ακτές του συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός φυσικού οχυρού και τη δημιουργία μιας σειράς λιμανιών στις νησίδες που γειτνιάζουν σ' αυτό. Όπως και τα υπόλοιπα νησιά των Δωδεκανήσων κατακτήθηκε στις αρχές του 14ου αιώνα από το Τάγμα των ιππο-

τών του Αγίου Ιωάννη μέχρι το 1522, όταν πέρασε στον έλεγχο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στις αρχές του 20ού αιώνα, μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, περιήλθε στους Ιταλούς μέχρι τις 7 Μαρτίου του 1948, όταν ενώθηκε με το ελληνικό κράτος.

Επαναστατικό δίκτυο

Οι Κασιώτες ναυτικοί, οι οποίοι δραστηριοποιήθηκαν στα ίδια θαλάσσια και εμπορικά δίκτυα με τους υπόλοιπους Έλληνες των νησιών του Αιγαίου, συμμετείχαν στην έναρξη της Επανάστασης ενάντια στην οθωμανική κυριαρχία. Στις 5 Μαΐου 1821 οι Κασιώτες προεστοί και δημογέροντες απευθύνθηκαν με απεσταλμένο τους προς τους προκρίτους της Υδρας, στους οποίους εξέφραζαν την επιθυμία να κινηθούν άμεσα μαζί τους. Οι Κασιώτες καπετάνιοι, γνωστοί για την επιδεξιότητά τους στη θάλασσα, είχαν εξελιχθεί σε περιζήτητους ναυτικούς. Άλλοτε προσλαμβάνονταν από τα τοπικά δημογεροντιακά συμβούλια, όπως στην περίπτωση των καπεταναίων Νικολάου Γιουλίου και Ιωάννη Μανωλακάκη, οι οποίοι τον Ιούνιο του 1821 υπέγραφαν συμφωνητικό με το κοινό της Σύμης, της Χάλκης, της Τήλου και της Νισύρου, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να πλέουν με τα καράβια τους στο στενό της Ρόδου, προς φύλαξη των παραπάνω νησιών με αμοιβή τετρακόσια γρόσια ημερησίως. Άλλοτε πάλι εμφανίζονταν σε επιστολές του αρχιστράτηγου της Κρήτης, Μιχαήλ Κομνηνού Αφεντούλιεφ, ο

*Παραδοσιακή στολή της Κάσου:
Η Κασιώτισσα, όπως την απέδωσε ζωγραφικά ο Γερμανός
Οτο Μάγκνους φον Στάκελμπεργκ το 1828.*

ο οποίος τον Ιανουάριο του 1822 ζητούσε από τους Κασιώτες να συνδράμουν με τα καράβια τους στην προστασία της Κρήτης.

Παρά τις τρεις συνολικά εκκλήσεις των Κασιωτών, τα πολεμικά πλοία από Υδρα και Σπέτσες δεν απέπλευσαν στην ώρα τους για να τους βοηθήσουν.

Η δράση τους υπήρξε καταλυτική για την επικράτηση της Επανάστασης στο ανατολικό Αιγαίο και μαζί με τα Ψαρά ήταν οι πιο σημαντικοί και πιο «ενοχλητικοί» στόλοι για τους Οθωμανούς. Το 1824 ήταν σαφές ότι θα γινόταν επίθεση στο νησί από τον αιγυπτιακό στόλο –είχαν συμμαχήσει μαζί του οι Οθωμανοί– ο οποίος έπλεε προς την Κάσο. Από γραπτή έκκληση των κατοίκων της Κάσου το 1824 προς τους προκρίτους

της Υδρας, στην οποία οι πρώτοι εκκλιπαρούσαν για την άμεση αποστολή ελληνικών πλοίων με στόχο την ενίσχυση των τοπικών ναυτικών δυνάμεων, πληροφορούμαστε ότι ο αιγυπτιακός στόλος αποτελείτο από τέσσερις φρεγάτες, δέκα μπρίκια και δέκα γολέτες. Κατά την ομολογία των ίδιων των κατοίκων, στις 14 Μαΐου είχε περικυκλωθεί το νησί, ενώ την επομένη, της Αναλήψεως, αναφέρεται ότι είχε ήδη πραγματοποιηθεί η πρώτη σφοδρή επίθεση εναντίον των Κασιωτών, η οποία ωστόσο είχε απωθηθεί χωρίς να υπάρξουν απώλειες ανάμεσα στους υπερασπιστές του νησιού. Παρά τις τρεις συνολικά εκκλήσεις των Κασιωτών και τις αναφορές των παραστατών του Αιγαίου Πελάγους, που υπογράμμιζαν τον επικείμενο κίνδυνο, τα πολεμικά πλοία από Υδρα και Σπέτσες δεν απέπλευσαν στην ώρα τους να βοηθήσουν τους Κασιώτες.

Ο περιηγητής

Για την καταστροφή της Κάσου υπάρχει η περιγραφή του περιηγητή αρχαιολόγου Λουδοβίκου Ρος, που συγκέντρωσε μαρτυρίες αργότερα από τους Κασιώτες. Όπως του ανέφερε ένας Κασιώτης πλοιοκτήτης με το επώνυμο Μαυρή, που φιλοξένησε τον Ρος τη δεκαετία του 1850 στην Κάσο, τον Μάιο του 1824, όταν εμφανίστηκε ο οθωμανοαιγυπτιακός στόλος, οι Κασιώτες είχαν ήδη προετοιμαστεί για την άμυνα, βγάζοντας τα πλοία στην ξηρά και οχυρώνοντας με αυτόν τον τρόπο τις ακτές από την Αγία Μαρίνα μέχρι τον Εμπορειό. Επί εννέα ημέρες οι Τούρκοι και οι Αιγύπτιοι πραγματοποιούσαν πλόες γύρω από το νησί, χωρίς να τολμήσουν να αποβιβαστούν στις δυσπρόσιτες ακτές, μέχρι που γύρισαν πίσω στη Ρόδο. Όμως, έπειτα από λίγες ημέρες ο στόλος εμφανίστηκε ξανά, με οδηγό έναν ντόπιο προδότη που ζούσε στη Ρόδο. Εν τω μεταξύ ο εχθρός έστειλε στη στεριά 18 σκάφη με 1.200 στρατιώτες γύρω από τις βραχονησίδες, όπου δεν μπορούσαν να φανούν από τον καπνό των πυροβόλων και ενώ οι κάτοικοι βρίσκονταν στις οχυρώσεις για την άμυνα, η απόβαση έγινε στους απόκρημνους βράχους μισή ώρα νοτιοδυτικά της πόλης. Ο τόπος λεηλατήθηκε, το λουτρό αίματος ήταν μεγάλο, πολλοί από τους άνδρες σκοτώθηκαν, οι γυναίκες και τα κορίτσια βιάστηκαν και αιχμαλωτίστηκαν. Όσοι μπόρεσαν να διαφύγουν μέσα στη σύγχυση και βρήκαν μια βάρκα στην παραλία κατέφυγαν στα γειτονικά νησιά, ενώ οι υπόλοιποι άνδρες ανέβηκαν στα βουνά. Σύμφωνα πάντα με την περιγραφή του Μαυρή, ο εχθρός πήρε πλούσια λεία, ιδιαίτερα τα χρυσά περιδέραια των γυναικών, διακοσμημένα με σπάνια, χρυσά νομίσματα. Ο Μαυρής κρύφτηκε κι αυτός σε μια σπηλιά για δύο μέρες. Από την οικογένειά του έξι άτομα είχαν πιαστεί αιχμάλωτοι: αρκετοί άλλοι έλειπαν και δεν ήξερε αν ήταν ζωντανοί ή νεκροί. Πήγε στην Κάρπαθο για να συγκεντρώσει λύτρα και εκεί βρήκε τον πατέρα του και τη μικρότερη αδελφή του. Για να εξαγοράσει τους υπόλοιπους αιχμαλώτους του έπρεπε να πουλήσει τα υπάρχοντά του στο τότε σχεδόν ερημωμένο νησί για ένα μικρό ποσό. «Αγόρασε» τη γυναίκα του και τον δίχρονο γιο του για 7.800 πιάστρα, τους δύο γονείς του και μια ανιψιά του για 6.000 πιάστρα. Όλα τα πλοία στο νησί, εκτός από δύο, είχαν πέσει στα χέρια του εχθρού, ενώ τα πλοία που ήταν στα ναυπηγεία είχαν καεί.

Οι επιζώντες

Φθάνοντας οι πρώτοι διασωθέντες Κασιώτες στην Αμοργό, πληροφορήσαν τον αρμόδιο έπαρχο ότι η νήσος τους κυριεύθηκε από τον στόλο του Μεχμέτ Αλή και τα στρατεύματά του και ότι έγινε μεγάλη αιματοχυσία. Δέκα υδραϊκά πολεμικά και δύο πυρπολικά με αρχηγό τον αντιναύαρχο Γεώργιο Σαχτούρη έσπευσαν προς βοήθεια της Κάσου και έντεκα σπετσιώτικα υπό τη διοίκηση του ναυάρχου Μπουκουβάλα. Μέσω του ναυτικού ημερολογίου του πολεμικού πλοίου «Αθηνά» διασώθηκε μία σπάνια μαρτυρία της εικόνας που παρουσίαζε η Κάσος λίγες ημέρες μετά την καταστροφή. Ερημιά παντού, άλλα σπίτια γκρεμισμένα και άλλα καμένα. Οι ελάχιστοι άνθρωποι που είδαν τις βάρκες από τα ελληνικά πλοία να πλησιάζουν στην ακτή ξέσπασαν σε κλάματα αφηγούμενοι τα δραματικά γεγονότα, αναφέροντας ότι ο εχθρικός στρατός ανερχόταν σε τρεις έως τέσσερις χιλιάδες άτομα. Αρχηγός της επιχείρησης είχε οριστεί ο Ουσεΐμ μπέης, ο οποίος με σκοπό να παραπλανήσει τους Κασιώτες, έστειλε δεκαοκτώ καΐκια με στρατεύματα κατά τη διάρκεια της νύχτας να επιχειρήσουν έξοδο σε απρόσμενο σημείο του νησιού και να δίνουν την εντύπωση, με τουφεκίες και αλαλαγμούς, ότι επιχειρούν απόβαση στο συγκεκριμένο μέρος. Παράλληλα, σε άλλο μέρος του νησιού, είκοσι τέσσερις μεγάλες βάρκες βγήκαν στο κάτω μέρος του χωριού της Αγίας Μαρίνας και σε άλλα σημεία περικυκλώνοντας τους κατοίκους. Αν και εκ μέρους του μπέη είχαν δοθεί υποσχέσεις στους κατοίκους ότι δεν θα γινόταν σφαγή, εφόσον οι κάτοικοι συνθηκολογούσαν, η ορμή των τουρκοαιγυπτιακών στρατευμάτων ήταν τέτοια που οι περισσότεροι κάτοικοι θανατώθηκαν, ενώ γυναίκες και παιδιά στάλθηκαν σε σκλαβοπάζαρα σε Αίγυπτο και Κρήτη. Η λεία του εχθρού ήταν, εκτός των άλλων, 26 κασιώτικα πλοία. Ο αντιναύαρχος Σαχτούρης κάλεσε όσους κατοίκους επιθυμούσαν να μετοικήσουν σε ασφαλέστερο μέρος να επιβιβαστούν στα ελληνικά πλοία για να αναχωρήσουν αμέσως. Στην πρόταση του Υδραίου ναυτικού οι Κασιώτες απάντησαν ότι θα παρέμεναν στον τόπο τους, φοβούμενοι, όπως είχαν ακούσει, τα όσα υπέφεραν σε ξένη γη οι Χιώτες, οι Αίβαλιώτες και οι Κρητικοί. Βλέποντας ότι οι εναπομείναντες κάτοικοι επέμεναν στην απόφασή τους, τα ελληνικά πλοία αναχώρησαν βάζοντας πλώρη προς τη Σάμο και τη Μυτιλήνη, καθώς είχαν πληροφορηθεί ότι επόμενος στόχος ήταν τα Ψαρά.

Οι αποζημιώσεις

Η αναγνώριση της θυσίας της Κάσου ήρθε πολύ αργότερα. Ο Ιωάννης Καποδίστριας, αν και διαβίβασε στην Δ' Εθνοσυνέλευση την αναφορά των πληρεξουσίων της Κάσου, Δημητρίου Αρβανιτόπουλου και Νικολάου Γρηγοριάδη, περί αποζημιώσεως των κατοίκων της Κάσου, το ζήτημα «θάφτηκε» για αρκετές δεκαετίες. Οι αποζημιώσεις, για τα καράβια που χάθηκαν κατά τη διάρκεια του ολοκαυτώματος, κατά πολύ μειωμένες δόθηκαν στη δεκαετία του 1870.

* Η κ. Δήμητρα Καρδακάρη είναι υποψήφια διδάκτωρ στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

* Η κ. Σοφία Ηρακλείδου είναι υποψήφια διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.

(Καθημερινή, 2 Ιουνίου 2024)

«Η ναυμαχία της Σάμου», αγνώστου καλλιτέχνη, υδατογραφία σε χαρτί, 51x72 εκ., Μουσείο Μπενάκη. Η Σάμος και η Κάσος ήταν μεταξύ των 25 ναυτοτόπων που κήρυξαν την Επανάσταση.

Ο Αγώνας κρίθηκε στη θάλασσα

Ο κομβικός ρόλος του στόλου των 700 μεγάλων ελληνικών εμπορικών πλοίων, αλλά και των μικρότερων

Των Κατερίνα Γαλάνη και Τζελίνας Χαρλαύτη

Από τους 40 ναυτοτόπους του Ιονίου και του Αιγαίου πελάγους, που είχαν αναδειχθεί τον 18ο αιώνα σε εύρωστες κοινότητες μέσα από το εμπόριο και τη ναυτιλία στη Μεσόγειο και τη Μαύρη Θάλασσα, οι 25 ναυτοτόποι κηρύσσουν την Επανάσταση. Εκτός από την **Κάσο**, την **Ύδρα**, τις **Σπέτσες** και τα **Ψαρά**, που έχουν συνδεθεί άρρηκτα με τον ναυτικό αγώνα, στην **Επανάσταση** συμμετέχουν με τα πλοία τους και άλλα νησιά και παραθαλάσσιες πόλεις, όπως για παράδειγμα το **Γαλαξίδι**, το **Μεσολόγγι**, το **Αιτωλικό** στον Πατραϊκό και τον Κορινθιακό κόλπο, ο **Πόρος**, το **Κρανίδι**, η **Σκόπελος** και το **Τρίκερι** στο δυτικό Αιγαίο, η **Τήνος**, η **Σαντορίνη**, η **Μύκονος**, η **Ανδρος**, η **Κύμη**, η **Κίμωλος**, η **Νάξος**, η **Μήλος** και η **Κρήτη** στο κεντρικό Αιγαίο, η **Πάτμος**, η **Σύμη** και το **Καστελλόριζο** νότια, η **Αίγινα**, η **Λήμνος**, η **Λέρος** και η **Σάμος** στο βορειοανατολικό Αιγαίο, μαζί με τις **Κυδωνίες** και τον **Τσεσμέ** στα μικρασιατικά παράλια. Συνολικά οι επαναστατημένοι ναυτοτόποι του Ιονίου και του Αιγαίου συγκεντρώνουν 700 μεγάλα εμπορικά πλοία, κατά μέσον όρο άνω των 150 τόνων, που υψώνουν την «δύχροον εθνικήν του πολέμου σημαία». Σε αυτόν τον μεγάλο στόλο θα πρέπει φυσικά να συνυπολογιστούν και τα μικρότερα σκάφη που εκτελούσαν βοηθητικές υπηρεσίες και αξιοποιήθηκαν ως μεταγωγικά, ακταιωροί και αγγελιαφόροι, διασφαλίζοντας τη ροή

των προμηθειών και της επικοινωνίας στα μέτωπα του πολέμου.

Όπως ανέδειξε η έρευνα των τελευταίων χρόνων, που διεξήχθη με αφορμή την επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση, τα πλοία κατά την επαναστατική δεκαετία έλαβαν πολλαπλούς και εναλλασσόμενους ρόλους: ως πολεμικά, καταδρομικά, μεταγωγικά και φυσικά ως εμπορικά. Το πλοίο λειτούργησε ακόμη και ως προσωρινή έδρα της κυβέρνησης κατά την κρίση του εμφυλίου πολέμου, όταν το ιστοφόρο «**Κίμων**» φιλοξένησε το **Εκτελεστικό** και το ιστοφόρο «**Διομήδης**» το **Βουλευτικό** κατά τη μεταφορά της έδρας της διοίκησης από το **Κρανίδι** στο **Ναύπλιο** το 1824. Ο **ελληνικός στόλος παρενοχλούσε αδιάκοπα τους Οθωμανούς και διατάρασσε το ευρωπαϊκό εμπόριο στην ανατολική Μεσόγειο, κερδίζοντας χρόνο εν αναμονή μιας ξένης παρέμβασης**. Η ναυτιλία αποδείχθηκε ένας από τους σημαντικούς πυλώνες για τους Έλληνες όχι μόνο σε στρατιωτικό αλλά και σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο. Το πολεμικό και το εμπορικό ναυτικό εξάπλωσαν την Επανάσταση στο Αιγαίο μέχρι τα πιο απομακρυσμένα νησιά και παράλια, ήλεγχαν και απέκλειαν τους θαλάσσιους δρόμους, εμπόδιζαν τη μεταφορά και τον ανεφοδιασμό οθωμανικών στρατευμάτων, συμμετείχαν από θαλάσσης στον αποκλεισμό των κάστρων που ήλεγχαν οι Οθωμανοί, συνέδεαν τη νησιωτική και την ηπειρωτική επικράτεια με την

εθνική διοίκηση” συγκέντρωναν οικονομικούς πόρους, κυρίως από το εμπόριο και την καταδρομή, εξασφαλίζοντας την επιβίωση των ναυτικών κοινοτήτων και τη χρηματοδότηση του Αγώνα. Παράλληλα, η ναυτιλία αποτελεί ένα πεδίο σχεδιασμού και ωρίμανσης της πολιτικής συγκρότησης και της εθνικής συνοχής. Καθώς είναι η Προσωρινή Διοίκηση, και όχι τα ναυτικά νησιά, που αναλαμβάνει το μεγάλο κόστος της διεξαγωγής του πολέμου στη θάλασσα, από το τοπικό και το ιδιωτικό γεννιέται το εθνικό και το δημόσιο.

Τα εθνικά δάνεια

Οι επαναστατημένοι Έλληνες, ως υπήκοοι της **Οθωμανικής Αυτοκρατορίας**, προφανώς δεν διέθεταν συντεταγμένο πολεμικό στόλο, αλλά όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο **Κολοκοτρώνης** πολέμησαν με τα «σιταροκάραβα», δηλαδή με τα εμπορικά πλοία που έως τότε ειδικεύονταν στη μεταφορά σιταριού. Αυτά τα πλοία, ήδη κατά την προεπαναστική περίοδο, ήταν εφοδιασμένα με κανόνια, πιστόλια και μαχαίρια για την προστασία τους από τους κινδύνους στη θάλασσα και λειτούργησαν ως πολεμικά πλοία κατά τη διάρκεια της Επανάστασης. Ο ιδιότυπος επαναστατικός στόλος συγκροτήθηκε από ιδιόκτητα πλοία των ναυτοτόπων, που καλούνταν από την **Προσωρινή Διοίκηση** να συμμετάσχουν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε μια συγκεκριμένη αποστολή, π.χ. στην πολιορκία ενός κάστρου, την περιπολία ακτών ή τη συμμετοχή σε ναυμαχία, επιστρέφοντας μετά την ολοκλήρωσή της στις άλλες δραστηριότητές τους.

Η πορεία προς έναν εθνικό στόλο συνδέεται άρρηκτα με την ιστορία των εθνικών δανείων. Το παράδοξο είναι ότι τα δύο εθνικά δάνεια, που χορηγήθηκαν το 1824 και το 1825 από τη χρηματαγορά του Λονδίνου, δόθηκαν σε ένα κράτος που δεν υπήρχε, σε μια επαναστατική Προσωρινή Κυβέρνηση που μαστιζόταν από εμφύλιο και ήττες στα πολεμικά μέτωπα, με υποθήκη εθνικές γαίες μιας επικράτειας που δεν είχε οριστεί. Αποτελούν όμως την **de facto** αναγνώριση των Ελλήνων ως εμπόλεμου έθνους και δεσμεύουν αμετάκλητα τη βρετανική πλευρά στην εξεύρεση πολιτικής λύσης για την ελληνική ανεξαρτησία. Παρά τη δεινή οικονομική κατάσταση και την πολιτική αστάθεια, η Προσωρινή Διοίκηση οραματίστηκε και δρομολόγησε έναν σύγχρονο στόλο υιοθετώντας την τεχνολογική πρωτοπορία της εποχής. Όπως τα πρώτα ελληνικά Συντάγματα αφομοίωσαν τα πιο προοδευτικά στοιχεία της εποχής τους, κατ’αντιστοιχία ο σχεδιασμός για τον πρώτο εθνικό στόλο στράφηκε προς τις πιο νεωτεριστικές και προοδευτικές λύσεις, υιοθετώντας τη νέα τεχνολογία του ατμού. Η συμμετοχή του «**Καρτερία**» υπό τη διοίκηση του **Φρανκ Αμπνεί Χάστινγκς** στη

Η φρεγάτα «Ελλάς» και το ατμόπλοιο «Καρτερία» από τον Καρλ Κρατσίτσεν, 1831. Λιθογραφία σε χαρτί. Η συμμετοχή του «Καρτερία» υπό τη διοίκηση του Φρανκ Αμπνεί Χάστινγκς στη ναυμαχία στον Πειραιά τον Ιανουάριο του 1827 ήταν η πρώτη παγκοσμίως συμμετοχή ατμοπλοίου σε ναυμαχία.

ναυμαχία στον Πειραιά τον Ιανουάριο του 1827 ήταν η πρώτη παγκοσμίως συμμετοχή ατμοπλοίου σε ναυμαχία. Παρά τις αντιξοότητες, ο ελληνικός στόλος δήλωνε σταθερά την παρουσία του σε όλη τη διάρκεια της Επανάστασης σημειώνοντας μικρότερες ή μεγαλύτερες επιτυχίες. Είτε μέσα από τις πολεμικές επιχειρήσεις είτε χάρη στις καταδρομές, ο Αγώνας στη θάλασσα παρέμεινε ενεργός κρατώντας στην ουσία την Επανάσταση ζω-

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης από τον Καρλ Κρατσίτσεν, 1829. Λιθογραφία σε χαρτί. Τον Ιούνιο του 1822, ο Έλληνας καπετάνιος κατόρθωσε να πυρπολήσει τη ναυαρχίδα του Καρα Αλή στη Χίο επιτυγχάνοντας καίριο χτύπημα στο τουρκικό ναυτικό, το οποίο άνοιξε δρόμο για ανάλογες επιτυχίες του ελληνικού στόλου.

ντανή όταν η μάχη στην ξηρά φαινόταν χαμένη. Ο στόλος παρενοχλούσε αδιάκοπα τους Οθωμανούς και διατάρασσε το ευρωπαϊκό εμπόριο στην ανατολική Μεσόγειο, κερδίζοντας χρόνο εν αναμονή μιας ξένης παρέμβασης και μιας πολιτικής λύσης στο ελληνικό ζήτημα. Παράλληλα, η συντήρηση του τοπικού και του περιφερειακού εμπορίου, η αδιάκοπη ναυτιλιακή δραστηριότητα των ελληνικών πλοίων, καθώς και τα κέρδη που δημιουργούσε η οικονομία του πολέμου με τις μεταγωγές και την εκποίηση των λειών συντηρούσαν οικονομικά την Επανάσταση. Η επιμονή και η αντοχή του στόλου αποτελούν ίσως την πιο σημαντική συμβολή του ναυτικού αγώνα στην Επανάσταση, που φαίνεται πως τελικά κρίθηκε στη θάλασσα. Αλλωστε, η καθοριστική παρέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων έγινε πάλι στη θάλασσα με τη ναυμαχία του Ναυαρίνου, όπου η καταστροφή του οθωμανικού στόλου σφράγισε την τύχη της Επανάστασης και δρο-

μολόγησε τις πολιτικές εξελίξεις.

Η γκρίζα ζώνη της «καταδρομής»

Παράλληλα με τον πολεμικό στόλο, ένας δεύτερος επικουρικός στόλος διαμορφώθηκε κατά τον ναυτικό Αγώνα από τα καταδρομικά πλοία. Η καταδρομή είναι μια λιγότερο γνωστή πτυχή του πολέμου στη θάλασσα, όπου η πολεμική με την οικονομική λειτουργία του πλοίου ταυτίζονται. Τα όρια μεταξύ καταδρομής και πειρατείας συχνά συγχέονται στη βιβλιογραφία και στις πηγές, παραθεωρώντας έτσι τη συνεισφορά της καταδρομής στην Επανάσταση. Ως καταδρομικά ορίζονται τα πλοία που ανήκουν σε ιδιώτες και πλέουν με άδεια

διεξαγωγής πολέμου, η οποία τους εξουσιοδοτεί να ασκήσουν οποιουδήποτε είδους βία μέσα στα επιτρεπόμενα όρια του πολέμου στη θάλασσα. «Η Καταδρομία είναι εν από τα ισχυρότερα όπλα κατά του εχθρού, αρκεί μόνο να ενεργηται μ' όλην την απαιτούμενην τάξιν και να απέχη από παν είδος καταχρήσεως», έγραφε η προσωρινή κυβέρνηση προς τους προκρίτους των Σπετσών, τον Αύγουστο του 1827. Η πρακτική της καταδρομής ήταν εξαιρετικά διαδεδομένη στις δυτικοευρωπαϊκές χώρες, ενώ κατά τη διάρκεια των **Αγγλογαλλικών και Ναπολεόντειων Πολέμων** τα καταδρομικά έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην αποδυνάμωση των αντίπαλων στόλων. Η καταδρομή έχει εύστοχα θεωρηθεί ως «το τρίτο δάνειο ληφθέν διά της βίας από την Ευρώπη». Με την καταδρομή συλλαμβάνονται εκατοντάδες αυστριακών, γαλλικών, αγγλικών και ρωσικών πλοίων που προσπαθούν να σπάσουν τον ναυτικό αποκλεισμό των επαναστατημένων Ελλήνων και να τροφοδοτήσουν, με τους υψηλούς ναύλους της εποχής, τα οθωμανικά κάστρα και φρούρια που είναι σε πολιορκία. Οι Έλληνες καταδρομείς με τα πλοία-λείες και τα φορτία που κατάσχουν ενδυναμώνουν τον πολεμικό στόλο, γεμίζουν το εθνικό ταμείο, τις «κάσες» των ναυτικών κοινοτήτων και των δικών τους «οσπιτίων». Υπήρχαν αρκετές περιπτώσεις όπου και τα πολεμικά πλοία ασκούσαν καταδρομική δραστηριότητα ενώ βρίσκονταν σε αποστολή ή επιφυλακή, με τα ανάλογα οφέλη για τα πληρώματα του στόλου που συμμετείχαν στη συγκεκριμένη εκστρατεία. Για παράδειγμα, το πολεμικό πλοίο «Τερψιχόρη» με καπετάνιο τον Αλέξανδρο Ραφαήλ ενώθηκε με τον πολεμικό στόλο στη Σαντορίνη στις 17 Αυγούστου 1824. Ο αρχηγός της εκστρατείας, **Ανδρέας Μιαούλης**, τον είχε στείλει «εις κατασκόπευσιν του Αιγυπτιακού στόλου». Ο Ραφαήλ επέστρεψε με νέα για τον αιγυπτιακό στόλο αλλά και ένα πλοίο-λεία «εν βρίκιον Αυστριακόν εμπορικόν, διοικούμενον υπό του **Φιλίππου Ιβανίσκη**, το οποίον συνέλαβεν όπισθεν του Αιγυπτιακού στόλου όστις ήραξεν εις την νήσον Ρόδον». Κατά διαταγήν του Μιαούλη εξετάστηκαν τα έγγραφα του πλοίου, όπου κατ' αρχάς δηλωνόταν ότι το φορτίο προοριζόταν για Ευρωπαϊό παραλήπτη. Σε μια δεύτερη, όμως, πιο εξονυχιστική έρευνα βρέθηκαν έγγραφα «μέσα εις εν ζεμπίλι με ορύζι» που αποδείκνυαν ότι το φορτίο ήταν τουρκικής ιδιοκτησίας. Αποφάσισαν, λοιπόν, «οι ναύαρχοι και οι πλοίαρχοι» του πολεμικού στόλου να σταλεί το πλοίο στην Ύδρα, όπου η λεία θα αξιολογείτο και με την επιστροφή του στόλου θα μοιραζόταν σε όλα τα πληρώματα του στόλου. Για να εξασφαλισθεί η δίκαιη μοιρασιά, διόρισαν μια «επιτροπή παραλαβής», με «διευθυντή» της «επιτροπής» τον **Αντώνιο Χ. Ανδρέου** και έναν ναύτη από κάθε πλοίο. (Καθημερινή 25/3/24)

*Η κ. **Κατερίνα Γαλάνη** είναι εκλεγμένη επικ. καθηγήτρια του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Η κ. **Τζερίνα Χαρλαύτη** είναι καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης, διευθύντρια του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών-ΙΤΕ και επικεφαλής του Κέντρου Ναυτιλιακής Ιστορίας.

Το βιβλίο τους «Ο εμπορικός και πολεμικός στόλος κατά την Ελληνική Επανάσταση (1821-1831)», πρόκειται να εκδοθεί τους επόμενους μήνες από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2024.

Δημήτρης Νικ. Παπαδ Μεγάλος Ευεργέτης του Συλλό Η ιστορική διαδρομή της ναυ

(Επιμέλεια Μίνου Δ. Κομνηνού)

Η οικογένεια Παπαδημητρίου έχει καταγωγή από το ηρωικό νησί της Κάσου. Όπως οι περισσότεροι Κασιώτες, έτσι και η οικογένεια Παπαδημητρίου μετεγκαταστάθηκε στην Αίγυπτο και δραστηριοποιήθηκε στις μεταφορές προϊόντων μεταξύ των ελληνικών νησιών και των λιμένων της Μεσογείου. Πρόδρομος της ναυτιλιακής παράδοσης θεωρείται ο Ιωάννης Παπαδημητρίου, ενώ η εγκατάσταση στο Πορτ Σάιντ της Αιγύπτου χρονολογείται το μακρινό 1880. Ο Δημήτριος Ι. Παπαδημητρίου που γεννήθηκε το 1871 και πέθανε το 1945 άνοιξε ναυτιλιακό γραφείο και πρακτόρευε πλοία, τα οποία διέρχονταν την Διώρυγα του Σουέζ ή κατέπλεαν στα λιμάνια του Πορτ Σάιντ και την Αλεξάνδρεια. Ο Δημήτριος Ι. Παπαδημητρίου νυμφεύθηκε την Αγγελική Μανωλακάκη και απέκτησαν εννέα παιδιά. Από το 1936 και μετά τη ναυτιλιακή επιχείρηση ανέλαβε σταδιακά οι γιοί του, ο Ιωάννης (1907 -1998), ο Κανάκης (1910- 1995), ο Γεώργιος (1916 – 1996) και ο Νικόλαος (1922 – 1997). Μετά τον θάνατο του Δημητρίου Ι. Παπαδημητρίου, η οικογενειακή επιχείρηση, το 1950, ονομάστηκε D. J. Papadimitriou & Sons και πρακτόρευε πλοία, που διέσχιζαν τη Διώρυγα του Σουέζ – απασχολούσε τότε 25 εργαζόμενους. Το 1962, μετά την άνοδο του Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ και την τροποποίηση του Συντάγματος της Αιγύπτου, η ναυτιλιακή επιχείρηση εθνικοποιήθηκε. Ως προσφυγόντες, τα περισσότερα μέλη της οικογένειας ήρθαν στην Αθήνα, πλην του Νικόλαου, ο οποίος τους ακολούθησε το 1964 στην Ελλάδα, έτος που σηματοδότησε τη μεγάλη φυγή των Ελλήνων από την Αίγυπτο. Η οικογένεια Παπαδημητρίου, ήδη, είχε ασχοληθεί με τη διαχείριση πλοίων, συνεργαζόμενη με την εταιρεία Balkan & Near East P. Wigham -Richardson Co, που είχε έδρα το Λονδίνο. Το 1965 η οικογένεια Παπαδημητρίου ίδρυσε την εταιρεία Διώρυξ Ελλάς, η οποία μετονομάστηκε στη συνέχεια σε Dioryx Maritime Corporation. Διαχειριζόταν φορτηγά πλοία. Αργότερα δημιούργησαν την Liquimar Tanker Management, που ασχολήθηκε με την διαχείριση δεξαμενόπλοιων. Οι δύο εταιρείες σήμερα διευθύνονται από τον Δημήτριο Ν. Παπαδημητρίου. Η Liquimar ξεκίνησε το 1990, επεκτείνοντας στον τομέα του πετρελαίου τη μητρική εταιρεία Dioryx Maritime Corp, η οποία χρονολογείται από τα προπολεμικά χρόνια και φημίζεται για τη διαχείριση πλοίων ξηρού φορτίου και εμπορευματοκιβωτίων. Το 1995 η Liquimar ιδρύθηκε από τη μητρική εταιρεία και συνέχισε τη δική της πορεία στον τομέα του πετρελαίου. Έκτοτε η εταιρεία παρέχει τις θαλάσσιες υπηρεσίες της με τη λειτουργία διάφορων τύπων πλοίων, με ασφάλη, αποτελεσματικό και περιβαλλοντικά βιώσιμο τρόπο. Επί του παρόντος η εταιρεία διαχειρίζεται έναν σύγχρονο στόλο Suezmax και

Δημητρίου

ογού των εν Ελλάδι Κασίων

τιλιακής οικογένειάς του

Ο Μεγάλος Ευεργέτης μας Δ. Παπαδημητρίου σε παλαιότερη παρουσία του στο εντυκτήριό μας.

Aframax Tankers. Η Liquimar Tanker Management κατέχει πέντε δεξαμενόπλοια, που ταξιδεύουν με τα αρχαιοελληνικά ονόματα Αφροδίτη, Ορφέας, Ευρυδίκη, Ιάσοντας και Αμφιτρίτη.

Συνεχής προσφορά

Αυτός είναι ένας από τους λόγους, που ο κ. Παπαδημητρίου συζητιέται στη Σχοινούσα, αλλά δεν είναι ο μόνος. Είναι ένας άνθρωπος απλός και προσηνής, που προσφέρει συνεχώς στο συγκεκριμένο νησί των Μικρών Κυκλάδων. Όπως μας μετέφεραν κάτοικοι του νησιού: «Δίνει δουλειές σε πολλούς όλη τη χρονιά, φροντίζει οικογένειες, που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, έφερε δασκάλα αγγλικών, για να κάνουν δωρεάν μάθημα οι – λιγοστοί – μαθητές του νησιού, συνεισφέρει με κάθε τρόπο, δίνοντας λύσεις σε προβλήματα... Κι όλα αυτά αθόρυβα, χωρίς να τα διαλαλεί, με σοβαρότητα και σεμνότητα. Είμαστε ευγνώμονες». Λέγεται ότι έτερος μεγάλος εφοπλιστής, που επισκέπτεται ανελλιπώς κάθε καλοκαίρι τη Σχοινούσα, είπε σε κάτοικο χαρακτηριστικά: «Ο Δημήτρης (Παπαδημητρίου) είναι ο ευεργέτης σας». Εξάλλου με το συγκεκριμένο νησί της άγονης γραμμής έχουν συνδέσει το όνομά τους τρεις εφοπλιστικές οικογένειες, η οικογένεια Παπαδημητρίου, η οικογένεια Πολέμη και η οικογένεια Μαρτίνου. Μάλιστα κάθε χρόνο εορτάζονται εκεί με όλες τις τιμές και τα γενέθλια της πιο ισχυρής γυναίκας της ελληνικής ναυτιλίας, της κ. Αθηνάς (Νουνού) Μαρτίνου, άλλος ένας λόγος που επισκέπτονται το νησί τον Αύγουστο πολλοί επιχειρηματίες, Έλληνες και ξένοι. Τα πυροτεχνήματα της γιορτής φωτίζουν τον αιγαίοπελαγίτικο ουρανό, ορατά και στα γειτονικά νησιά.

Η Κάσος και οι λυράρηδες

Η οικογένεια Παπαδημητρίου έλκει την καταγωγή της από την ηρωική νήσο Κάσο. Στην Άη (Αγία) Μαρίνα, το χωριό της οικογένειας – που παλιότερα ήταν η μεσαιωνική πρωτεύουσα του νησιού και αποτελεί τον μεγαλύτερο οικισμό του, με πολλά αναπαλαιωμένα καπετανόσπιτα – ο κ. Δημήτρης Παπαδημητρίου έχει επιμεληθεί και φροντίζει προσωπικά το κοιμητήριο. Κάθε χρόνο, μάλιστα, διοργανώνει μουσική γιορτή εντός του χώρου, με ντόπιους μουσικούς, τραγούδια και παραδοσιακούς χορούς – άλλωστε τα κασιώτικα γλέντια και πανηγύρια είναι ξακουστά. Όπως είπαν στο Mononews άνθρωποι από το περιβάλλον του: «Ο Δημήτρης το κάνει αυτό, γιατί πιστεύει ότι δεν πρέπει να φοβόμαστε τον θάνατο, ούτε τους χώρους που αναπαύονται οι οικείοι μας. Πρεσβεύει ότι τα νε-

κροταφεία δεν πρέπει να μας φοβίζουν και να τα αποφεύγουμε και ότι πρέπει να συμφιλιωθούμε με αυτό».

Από την Κάσο στη Σχοινούσα

Ο κ. Δημήτρης Παπαδημητρίου πρωτοπήγε στη Σχοινούσα, όταν ήταν μόλις 6,5 ετών. Έκτοτε περνάει μεγάλο μέρος των θερινών του διακοπών εκεί, με την οικογένειά του και τη συντροφιά φίλων, οι οποίοι εναλλάσσονται. Στον όμορφο κόλπο, που φιλοξενεί το κτήμα της οικογένειας, απολαμβάνουν τα μπάνια τους και water sports οι τέσσερις κόρες του και πολλοί συμμαθητές και φίλοι τους. Τις κόρες του ο κ. Παπαδημητρίου τις λατρεύει και μιλά για εκείνες με περισσή στοργή και περηφάνια. Ο κόλπος είναι αυτός του Αγίου Βασιλείου, μια από τις πιο όμορφες παραλίες του νησιού, με γαλαζοπράσινα κρυστάλλινα νερά, απέναντι από τη βραχονησίδα

Το νησί Σχοινούσα όπου ο Δ. Παπαδημητρίου κάνει τις καλοκαιρινές του διακοπές

Φιδούσα. Εκεί ρίχνουν άγκυρα και τα πολυτελή σκάφη των φίλων της οικογένειας.

Ένας γενναιόδωρος άνθρωπος

Ο κ. Παπαδημητρίου είναι ένας γενναιόδωρος άνθρωπος, λένε όσοι τον ξέρουν καλά, καθώς και ένας υπέροχος οικοδεσπότης. Εκτός από το σπίτι του, τελευταία υποδέχεται τους φίλους του και στον Φάρο της οικογένειας. Έναν χώρο μοναδικό. Ο Φάρος ανήκει στην οικογένεια εδώ και τουλάχιστον τέσσερις δεκαετίες. Ανακαινίστηκε τα τελευταία δύομισα χρόνια και έχει μετατραπεί σε ένα μοναδικής αισθητικής σπίτι. Από τις υπέροχες βεράντες του Φάρου απολαμβάνει κανείς μαγικά ηλιοβασιλέματα. Το βλέμμα χάνεται στον ανοικτό ορίζοντα και στη θέα των νησιών. Όλες οι Μικρές Κυκλάδες, ανάμεσά τους η Ηρακλειά, η Κέρος, η Αμοργός, μέχρι η Νάξος και η Πάρος απλώνονται ως εκεί που φθάνει το μάτι και σε καλούν σαν άλλες Σειρήνες να τις ταξιδέψεις... Στον Φάρο, λοιπόν, ο κ. Δημήτρης Παπαδημητρίου οργανώνει μικρά exclusive dinners, υπό το φως των κεριών ή των πολυελαίων, που κοσμούν τη βεράντα, αλλάζοντας χρώματα. Οι ψίθυροι των προσκεκλημένων εναλλάσσονται με τα γέλια τους, που απολαμβάνουν με την ψυχή τους τις ιστορίες, που αφηγείται ο κομψός οικοδεσπότης. Ένας άνθρωπος που δεν διστάζει να αυτοσαρκάζεται και να μοιράζεται απλόχερα τις λεπτομέρειες μιας αξιοζήλευτης – για πολλούς – ζωής. Από τα μαθητικά του χρόνια, ως τα καλοκαίρια στη Σχοινούσα και τις γιορτές στην Κάσο...

(Mononews.gr)

Χώρα ελέγχουσα την τεράστιαν δύναμιν

Η σχέση του Καραμανλή με τους εφοπλιστές και η προσέλκυση μεγάλων επενδύσεων στη στεριά την περίοδο 1956-1963

Της Τζελίνας Χαρλαύτη

Τον Ιανουάριο του 1957 ο **Κωνσταντίνος Καραμανλής** ανέφερε ότι «διά την κυβέρνησιν το θέμα... των ελληνικής ιδιοκτησίας σκαφών, εκτός της οικονομικής, έχει τεράστιαν ηθικήν και πολιτικήν σημασίαν. Ηδη εις τα ελληνικά σκάφη εργάζονται υπέρ των 40.000 Ελλήνων ναυτικών και το εισαγόμενον δι' αυτών **ναυτιλιακόν συνάλλαγμα** εις την χώραν θα υπερβή κατά το τρέχον έτος τα 45 εκατ. δολάρια. Η ηθική εξ άλλου δύναμις του θέματος συνίσταται εις το ότι διά του στόλου αυτού προβάλλεται διεθνώς η δραστηριότης και η ικανότης της φυλής μας, η δε πολιτική, εις το γεγονός ότι χώρα ελέγχουσα την τεραστίαν αυτήν δύναμιν, την οποίαν αποκτούν τα ελληνικής ιδιοκτησίας σκάφη, υπολογίζεται ως παράγων εις την παγκόσμιον πολιτικήν». Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής είχε κατανοήσει απολύτως, όχι μόνο τη γεωπολιτική σημασία της διεθνούς ελληνόκτητης ναυτιλίας και τη διεθνή προβολή της, αλλά και τη σημασία των διεθνών ναυτιλιακών επιχειρηματιών για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Σε όλες τις οικονομικές αναλύσεις των κυβερνήσεων Καραμανλή η ναυτιλία προβαλλόταν ως ένας επιτυχημένος τομέας της ελληνικής οικονομίας. Ο Καραμανλής επεδίωξε τη συνεργασία με τους εφοπλιστές με την ελπίδα της προσέλκυσης όλο και μεγαλύτερων επενδύσεων στην οικονομία της χώρας, το οποίο επέτυχε, αλλά συγχρόνως διατήρησε τις σχέσεις του σε χαμηλούς τόνους, κρατώντας τις αρκετά μακριά από τη δημοσιότητα.

Επί κυβερνήσεων Καραμανλή αποκαταστάθηκε το λεγόμενο «κλίμα εμπιστοσύνης» μεταξύ ελληνικών κυβερνήσεων και των διεθνών Ελλήνων εφοπλιστών. Η σχέση τους είχε διαρραγεί κατά τη διάρκεια των δεκαετιών 1940 και αρχών 1950, όπου το μεγαλύτερο μέρος των εφοπλιστών είχε αποξενωθεί επιχειρηματικά από την Ελλάδα και διηύθυνε τους στόλους του από το Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη. Οι λόγοι της «αποξένωσης» ήταν κυρίως η διεθνής συγκυρία του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ο εμφύλιος που ακολούθησε αλλά κυρίως η προσπάθεια φορολόγησης του ναυτιλιακού εισοδήματος από τις ελληνικές κυβερνήσεις στις δεκαετίες 1940 και αρχές 1950. Είναι σε αυτές τις δύο δεκαετίες κατά τη διάρκεια των οποίων διαμορφώθηκε η εντύπωση που επικράτησε εσφαλμένα, και μερικώς έως ακόμη και σήμερα, ότι οι εφοπλιστές έχουν χαλαρούς δεσμούς με την Ελλάδα.

21.1.1957. Επίσκεψη του Κωνσταντίνου Καραμανλή στο υπουργείο Εθνικής Ναυτιλίας. Δεξιά του, ο εφοπλιστής Στρατής Ανδρεάδης, αντιπρόεδρος (πρόεδρος από το 1960) της Ενώσεως Ελλήνων Εφοπλιστών.

Η στροφή

Στον Κωνσταντίνο Καραμανλή δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσει από κοντά τους εφοπλιστές και όλη την ισχύ τους, αλλά και τα προβλήματα κράτους και ελληνικής ναυτιλίας ήδη από την άμεση μεταπολεμική περίοδο. Από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο του 1946, δηλαδή για διάστημα έξι μηνών,

Ο εφοπλιστής **Σταύρος Λιβανός** Διευθ. Σύμβουλος της **Sun Enterprises Πειραιάς**.

ών, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής βρίσκεται στις Ηνωμένες Πολιτείες όπου και υποβάλλεται σε ειδική θεραπεία για την αποκατάσταση της ακοής του. Είναι το διάστημα των διαπραγματεύσεων μεταξύ εφοπλιστών, ελληνικού κράτους και Ηνωμένων Πολιτειών για την αγορά των περιφημών 100 «Λίμπερτις». Ο Καραμανλής είχε προβλέψει το πολιτικό κόστος από την αγορά αυτή και κρατήθηκε μακριά. Ο τριτογενής τομέας επίσης αναπτύχθηκε στις μεταφορές και στον τουρισμό, ενώ το ναυτιλιακό εισόδημα αποτέλεσε έναν από τους κύριους πυλώνες χρηματοδότησης επενδύσεων

στη βιομηχανία της χώρας. Βασικότερο μέτρο για την υλοποίηση του στόχου αποτέλεσε το νομοθετικό διάταγμα 2687/1953 επί κυβερνήσεως Παπάγου, που αφορούσε τις επενδύσεις και την προστασία των ξένων κεφαλαίων, οι οποίες όμως άρχισαν να υλοποιούνται επί κυβερνήσεων Καραμανλή.

Η εκλογή του Κωνσταντίνου Καραμανλή ως πρωθυπουργού στις 19 Φεβρουαρίου 1956 υπήρξε καθοριστική για την εξομάλυνση του πολιτικού κλίματος και τη στροφή των Ελλήνων εφοπλιστών σε επενδύσεις στην ελληνική οικονομία. Το οικονομικό πρόγραμμα της κυβέρνησης όπως εξαγγέλθηκε τον Απρίλιο του 1956 ήταν σαφές: «Η κυβέρνησις, εκτιμώνσα την συμβολήν την οποίαν η ελληνική ναυτιλία δύναται να παράσχη εις την οικονομική ανόρθωσιν του έθνους, θα καταβάλη κάθε προσπάθειαν όπως αυξήση τον αριθμόν των απασχολουμένων εις ελληνικής ιδιοκτησίας σκάφη και παραλλήλως εξομαλύνη πλήρως τας σχέσεις πλοιοκτησίας – κράτους». Λίγους μήνες μετά την εκλογή του Καραμανλή άρχισε ένας «αγώνας δρόμου» επενδύσεων εκατομμυρίων δολαρίων με πρωταγωνιστές τον Αριστοτέλη Ωνάση και τον Σταύρο Νιάρχο, με τον Στρατή Ανδρεάδη και άλλους εφοπλιστές να ακολουθούν κατά πόδας. Ούτε πέντε μήνες μετά την εκλογή του ως πρωθυπουργού της χώρας, την 1η Αυγούστου 1956, ο Αριστοτέλης Ωνάσης αναλαμβάνει την εκμετάλλευση των αεροπορικών συγκοινωνιών της χώρας. Η ΤΑΕ, που μετονομάστηκε σε «Ολυμπιακή Αεροπορία» τον Απρίλιο του 1957, επένδυσε 35 εκατ. δολαρίων, ήταν η τρίτη σε μέγεθος που χρηματοδοτήθηκε με εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό.

Ενα μήνα μετά, στις 12 Σεπτεμβρίου 1956, υπογράφεται μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και του ομίλου Νιάρχου σύμβαση για την ίδρυση ναυπηγείων: «Ο ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωσιν να δαπανήσῃ, διά την ίδρυσιν του ανωτέρω εργοστασίου, υπό οιανδήποτε μορφήν, το ποσόν των δολλαρίων 8,6 εκατ. περίπου, άνευ εκ μέρους του Δημοσίου χρηματοδότησεως». Το 1958 ιδρύεται η εταιρεία «Ελληνικά Ναυπη-

γεία Α.Ε.» στον Σκαρμαγκά. Στο νέο οικονομικό πρόγραμμα στις 9 Νοεμβρίου 1957 η κυβέρνηση προεξαγγέλλει «την ίδρυση μεγάλης χαλυβουργίας βάσει προτάσεων του εφοπλιστή Σ. Νιάρχου».

Τέσσερα χρόνια αργότερα, στις 9 Αυγούστου 1962, έπειτα από μεγάλες πιέσεις και διαμάχη Νιάρχου – Ανδρεάδη, ο Στρατής Ανδρεάδης, πρόεδρος της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, όπως και της Εμπορικής και Ιονικής Λαϊκής Τράπεζας, καταφέρνει να του χορηγηθεί άδεια για την ίδρυση ναυπηγείων στην Ελευσίνα. Το σχετικό διάταγμα όριζε μετοχικό κεφάλαιο δύο εκατομμυρίων δολαρίων, τα οποία οι δύο τράπεζες και η υπό ίδρυση ανώνυμος εταιρεία θα εισάγουν από το εξωτερικό, σε συνάλλαγμα και μηχανήματα. Στις 11 Οκτωβρίου 1962 η Οικονομική Επιτροπή με προεδρεύοντα τον Κωνσταντίνο Καραμανλή προεγκρίνει την πρόταση του ομίλου Πάππας-Εσσο-Κέλογκ για την κατασκευή διυλιστηρίου πετρελαίου στη Βόρεια Ελλάδα. Στην ίδια επιτροπή κατατέθηκε η πρόταση του ομίλου Αριστοτέλη Ωνάση, της Hydrocarbon Schneider και της British Petroleum, η οποία προέβλεπε επένδυση 68 εκατ. δολαρίων για την ίδρυση α) διυλιστηρίου πετρελαίου, β) μονάδας αμμωνίας, γ) εργοστασίου παραγωγής σιδήρου και χάλυβος και δ) πετροχημικών βιομηχανιών. Αυτή η πρόταση ποτέ δεν υλοποιήθηκε. Αντιθέτως, η πρόταση για τη δημιουργία εργοστασίου αλουμίνας του Νιάρχου ευοδώθηκε και στις 8 Απριλίου 1963 σε τελετή στον συνοικισμό Άσπρα Σπίτια, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής καταθέτει τον θεμέλιο λίθο του εργοστασίου παραγωγής αλουμίνας και αλουμινίου, επένδυσης ύψους 3 δισ. δρχ. Στην ελληνική εταιρεία αλουμινίου μετείχαν η γαλλική εταιρεία «Πεσινέ», η αμερικανική εταιρεία «Ρέινολντς» σε συνεργασία με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΟΒΑ) και τον Σταύρο Νιάρχο. **«Η κυβέρνηση, εκτιμώντας την συμβολήν την οποίαν η ελληνική ναυτιλία δύναται να παράσχει εις την οικονομική ανόρθωσιν του έθνους, θα καταβάλη κάθε προσπάθειαν όπως αυξήση τον αριθμόν των απασχολουμένων εις ελληνικής ιδιοκτησίας σκάφη».**

Πρόσω ολοταχώς και στη βιομηχανία

Οι επενδύσεις των εφοπλιστών στον χώρο της βιομηχανίας στη διάρκεια 1956-1963 έβαιναν αυξανόμενες. Το 1966, το 29% των παγίων περιουσιακών στοιχείων της ελληνικής βιομηχανίας ανήκει –ή συμμετέχει– στο εφοπλιστικό κεφάλαιο. Στα είδη διατροφής, εκτός από τις υφιστάμενες επενδύσεις των Καμπάνη, Λυκιαρδόπουλου και Γαβριήλ, αυτή την περίοδο επένδυσαν οι Χανδρής, Ανδρεάδης και Καρράς. Στα υφαντικά είδη η οικογένεια Φαφαλιού είχε ήδη επενδύσει από τον Μεσοπόλεμο, ενώ επενδύει επίσης ο εφοπλιστής Θεοδωρακόπουλος κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Στον κλάδο του χαρτιού η εφοπλιστική οικογένεια Γιαννουλάτου έχει ήδη επενδύσει από τον Μεσοπόλεμο. Αξιοσημείωτες όμως είναι οι επενδύσεις των εφοπλιστών και στη βαριά

Οι Έλληνες μεγιστάνες Αριστοτέλης Ωνάσης και Σταύρος Νιάρχος

βιομηχανία. Στον κλάδο των χημικών η οικογένεια Πατέρα επεκτείνεται, είναι γνωστή από τις επενδύσεις ήδη από την περίοδο του Μεσοπολέμου στη «Βιβε-χρώμ», ενώ επενδύει και ο όμιλος Ανδρεάδη. Στον κλάδο των μη μεταλλικών ορυκτών είναι ήδη σημαντική η παρουσία της οικογένειας Νομικού και Καρα-

γέωργη, ενώ στις βασικές μεταλλουργικές, όπως είδαμε, σημαντική είναι η συμμετοχή του Σταύρου Νιάρχου στη δημιουργία του εργοστασίου αλουμίνας από την «Πεσινέ». Οι δύο κλάδοι όμως όπου έχουμε έντονη παρουσία εφοπλιστών είναι εκείνος των Ναυπηγείων, όπου οι Νιάρχος, Ανδρεάδης, Λύρας, Πολέμης, Νομικός και Χανδρής επενδύουν σε ναυπηγοεπισκευαστικές μονάδες και εκείνος του πετρελαίου με μεγάλες επενδύσεις σε διυλιστήρια από τους Νιάρχο και αργότερα Βαρδινογιάννη και Λάτση.

Τράπεζες και τουρισμός

Στον τριτογενή τομέα, εκτός από τον τραπεζικό χώρο οι εφοπλιστές έχουν επενδύσει σε ασφαλιστικές εταιρείες, σε κατασκευαστικές, κτηματικές και άλλες εμπορικές επιχειρήσεις, καθώς και στον τουρισμό. Την περίοδο Καραμανλή ο εφοπλιστής Στρατής Ανδρεάδης ελέγχει την Εμπορική Τράπεζα και εξαγοράζει την Ιονική-Λαϊκή, την Τράπεζα Πειραιώς και την Τράπεζα Αττικής. Στον τραπεζικό χώρο το 1965 επικρατεί το ολιγοπώλιο της Εθνικής και Εμπορικής, με την Εθνική να κατέχει το 60,6% του συνόλου του ενεργητικού των τραπεζών της Ελλάδος και τον όμιλο του Στρατή Ανδρεάδη να ελέγχει το 34,9%

του συνόλου του ενεργητικού των τραπεζών της Ελλάδος. Στον χώρο του τουρισμού, το 1961 το 35% των κλινών των πολυτελών ξενοδοχείων ανήκει στους εφοπλιστές. Οι Νομικός, Ιγγλέσης, Θεοδωρακόπουλος, Περατικός, Ξυλάς, Καραγέωργης, Ποταμιάνος, Ανδρεάδης και Βαρδινογιάννης επενδύουν σε τουριστικές επιχειρήσεις επί Καραμανλή, η μεγάλη στροφή όμως των εφοπλιστών στα ξενοδοχεία είναι μετά το 1966. Οι εφοπλιστές επίσης επενδύουν σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Το 1965 το 23% του ενεργητικού των ασφαλιστικών εταιρειών τους ανήκει. Επενδύουν σε ασφάλειες οι οικογένειες Γουλανδρή, Γράτσου, Καρρά, Λυκιαρδόπουλου, Νομικού, Παπαχρηστίδη, Θεοδωρακόπουλου, Χανδρή, Λιβανού, Καραγέωργη, Ποταμιάνου. Την καθοριστική εκείνη οκταετία κυβερνήσεων Καραμανλή ο ρόλος των Ελλήνων εφοπλιστών σφράγισε την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Το εφοπλιστικό κεφάλαιο, όμως, την ίδια εποχή «μεταμφιέστηκε» και μεταφράστηκε ως «ξένο κεφάλαιο». Το αποτέλεσμα είναι ότι μέχρι και σήμερα σε αναλύσεις οικονομικών ιστορικών και οικονομολόγων η σημασία των επενδύσεων του ναυτιλιακού κεφαλαίου και της ναυτιλίας στην οικονομία της χώρας την περίοδο της καλπάζουσας μεταπολεμικής ανάπτυξης της παραμένει υποβαθμισμένη. (Καθημερινή 2/7/24)

Η κ. Τζελίνα Χαρλαύτη είναι διευθύντρια του Κέντρου Ναυτιλιακής Ιστορίας – Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών-ΙΤΕ, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Υπόλειμμα πετρελαίου μετά από ρύπανση και διαρροή

Ρύπανση της θάλασσας από διαρροή αργού πετρελαίου προερχόμενη από ένα πετρελαιοφόρο νεκρής χωρητικότητας 50.000 τόνων

Του Μίνου Δ.Κομνηνού, ναυπηγού-ναυτικού μηχανολόγου, ερευνητή

Εφθασα στην Πάχη, Μεγάρων όπου ήταν πλαγιοδετημένο και ξεφόρτωνε ένα Ιρανικό πετρελαιοφόρο. Διέκρινα μια πετρελαιοκηλίδα που ήταν ορατή και αντανάκλουσε πάνω στη θάλασσα κοντά στη δεξιά πλευρά του πλοίου. Παρατήρησα επίσης ότι είχαν φθάσει εκεί κοντά δύο αντιρρυπαντικά σκάφη και είχαν ήδη απλώσει πλωτά αντιρρυπαντικά φράγματα που περικύκλωναν ολοκληρωτικά το πλοίο ώστε να μην απλωθεί η ρύπανση προς το πέλαγος. Αμέσως μπήκα σε ένα βαρκάκι που ανήκε προφανώς στο πλοίο και επήρα από τη θάλασσα δείγματα πετρελαίου ως ακολούθως:

Δείγμα 1: Από τη θάλασσα ανοικτά του πλοίου,

Δείγμα 2: Από τη θάλασσα κοντά στην πλώρη,

Δείγμα 3: Από το ίδιο το φορτίο (ακάθαρτο πετρέλαιο).

Μετά από μια συζήτηση που είχα με τον Ιρανό πλοίαρχο του πλοίου προέκυψαν τα παρακάτω γεγονότα:

1. Σύμφωνα με εμπιστευτικές καταθέσεις παρατηρήθηκαν δυο φορές διαρροές αλλά μόνο μια από αυτές είχε σχέση με τη ρύπανση:

1.1. Η μια από αυτές προκλήθηκε μετά από ρήγμα στο εξωτερικό έλασμα της πλευρικής δεξαμενής αρ. 3 δεξιά που ήταν δεξαμενή φορτίου.

1.2. Η δεύτερη διαρροή, και αυτή ήταν μείζονος σημασίας, προήλθε μετά από θραύση υδραυλικής σωλήνας στο κύριο κατάστρωμα και ανάγκασε τον αξιωματικό που είχε βάρδια τη στιγμή εκείνη να σταματήσει τη λειτουργία των υδραυλικών αντλιών φορτίου. Στην περίπτωση αυτή, όπως με διαβεβαίωσε ο ίδιος ο πλοίαρχος, καμιά ποσότητα λαδιού δε διέφυγε προς τη θάλασσα αφού το πλήρωμα πρόλαβε και μάζεψε το λάδι σε ένα βαρέλι.

Τελικά η διαρροή σταμάτησε αφού ένας δύτης μπόρεσε και έβαλε μια τάπα στην περιοχή της διαρροής. Οι Λιμενικές αρχές είχαν ήδη ανέβει στο πλοίο πριν από αρκετή ώρα και είχαν διεξαγάγει τις έρευνες τους. Εκείνοι οι οποίοι βοήθησαν από την αρχή στον εντοπισμό της διαρροής ήταν οι υπάλληλοι των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων που διέθεσαν ένα δύτη ο οποίος έκανε στη συνέχεια μια λεπτομερή υποβρύχια επιθεώρηση του πλοίου. Η εκφόρτωση είχε διακοπεί για αρκετή ώρα ενώ ο πλοίαρχος εκλήθη από τις Λιμενικές αρχές να καταθέσει στο γραφείο τους και στη συνέχεια να καταθέσει ενώπιον του Εισαγγελέα. Είχα επιβιβασθεί στο πλοίο, μετά από τον διορισμό μου από τον Αλληλασφαλιστικό οργανισμό (P&I Club) του πλοίου για

Επαγγελματική ομάδα καθαριστών καθαρίζει πετρέλαια που προήλθαν από ρύπανση

να προστατεύσω τα συμφέροντα των πλοιοκτητών. Κυριολεκτικά λοιπόν «βγήκα έξω από τα ρούχα μου» όταν έμαθα ότι οι Λιμενικές αρχές ήθελαν να στείλουν το πλοίαρχο σε κρατητήριο για μια βραδιά όπου στον ίδιο χώρο, γνώριζα πολύ καλά, ότι κρατούνταν επίσης και... .. γυναίκες ελευθερίων ηθών και ναρκομανείς. Έκανα μεγάλη φασαρία στους ιθύνοντες οι οποίοι και υποχώρησαν αφού συμφωνήσαμε ότι ο πλοίαρχος θα περνούσε το βράδυ στο πλοίο και την επομένη θα παρουσιαζόταν στον Εισαγγελέα, παρουσία και εμού. που θα έκανα τον διερμηνέα. Έτσι κι έγινε!

Στο μεταξύ οι Ελληνικές αρχές, λόγω της ρύπανσης, είχαν απαγορεύσει την αναχώρηση του πλοίου και ζητούσαν εγγυητική επιστολή τραπέζης για το ποσό των Δολ. ΗΠΑ 20.000 που τελικά δόθηκε από τον Αλληλασφαλιστικό οργανισμό (P&I Club) του πλοίου. Παράλληλα οι πετρελαϊκές εγκαταστάσεις απαίτησαν και έλαβαν εγγυητική επιστολή τραπέζης αξίας Δολ. ΗΠΑ 40.000 για την κάλυψη των εξόδων των καθυστερήσεων του άλλου πλοίου που περίμενε τη σειρά του στο αγκυροβόλιο γαι να ξεφορτώσει στην ίδια προβλήτα. Έγινε δίκη την επομένη και αμφότεροι ο πλοίαρχος και υποπλοίαρχος εκρίθησαν αθώοι κι έτσι δεν χρειάστηκε να καταβληθεί κάποιο πρόστιμο για την απελευθέρωση τους. Τα δυο αντιρρυπαντικά σκάφη είχαν στο μεταξύ απομακρυνθεί αφού είχε διαλυθεί η πετρελαιοκηλίδα άρα είχε τελειώσει η αποστολή τους. Το πλοίο αναχώρησε την επομένη της δίκης. Τα έξοδα της επιχείρησης καθαρισμού της ρύπανσης βάρυναν εξ ολοκλήρου τον Αλληλασφαλιστικό οργανισμό (P&I Club) του πλοίου.

(Μίνου Δ.Κομνηνού, βιβλίο *Ο ΝΑΥΠΗΓΟΣ*, Αθήνα 2006)

Πετρελαϊκή ρύπανση σε ακτή λουομένων

Νέα της Κάσου- εκδηλώσεις στη Κάσο – Καλοκαίρι 2024

Ιούλιος 2024

Εργασίες του ΚΓ΄ Πολιτιστικού Συμποσίου της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Δωδεκανήσου στη Κάσο (28/6/24-30/6/24).

Ολοκληρώθηκαν με απόλυτη επιτυχία οι εργασίες του ΚΓ΄ Πολιτιστικού Συμποσίου της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Δωδεκανήσου στη Κάσο (28/6/24-30/6/24). Το Συμπόσιο ήταν ενταγμένο στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την επέτειο των 200 χρόνων από το Ολοκαύτωμα της Κάσου. Οι συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν στο Αμφιθέατρο Γυμνασίου Λυκειακών Τάξεων στο Φρυ Κάσου όπου κατατέθηκαν 88 εισηγήσεις οι οποίες θα συμπεριληφθούν στον επόμενο τόμο των «Δωδεκανησιακών Χρονικών».

Παράλληλα με τις εργασίες του Συμποσίου, πραγματοποιήθηκαν διάφορες δράσεις: Επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο, στο ναυτικό μουσείο, στην Παναγιά του Εμπορείου, στα μοναστήρια της Αγίας Κυριακής, του Άϊ Μάμμα, του Άϊ Γιώργη του Χαδιώτη, κ.α.

Το τηλεοπτικό κανάλι Τ.Υ. ΙΡΙΔΑ, κάλυψε μέρος των εργασιών του Συμποσίου και παράλληλα βιντεοσκόπησε διάφορες δράσεις και τοποθεσίες του νησιού με σκοπό να δημιουργήσει ένα ντοκιμαντέρ με την ιστορία του νησιού, τα αξιοθέατα, την κοινωνική, πολιτιστική, λαογραφική, γαστρονομική ζωή της Κάσου και τις συνήθειες των μόνιμων κατοίκων της.

29/7/24 Δράση ενημέρωσης γονέων

Οι ανάγκες που αφορούν τη γονεϊκότητα και τα παιδιά γενικότερα στο νησί μας είναι πάρα πολλές, έτσι κατόπιν έντονης επιθυμίας και παραίνεσης των ιδίων των γονιών που ζουν στο νησί η ειδική παιδαγωγός και Registered Behavior Technician (RBT) Ειρήνη Ι. Κυριάκου πραγματοποίησε μια σειρά ενημερωτικών δράσεων υπό την αιγίδα του Δήμου της Η.Ν. Κάσου σε όλους τους οικισμούς του νησιού.

Την Δευτέρα 29/7 και ώρα 19:00 μ.μ στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ι.Ν. της Αγίας Τριάδας πραγματοποιήθηκε η πρώτη ενημερωτική δράση με θέμα

«Δημιουργία κινήτρου στο παιδί»

Η προσπάθεια αυτή είχε συνέχεια με άλλες παρόμοιες ομιλίες.

30/7/24 Βιβλιοπαρουσίαση

«Η ιστορία της διώρυγας του Σουέζ και οι Κασιώτες (1859-1970) πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 2 Αυγούστου στις 08:00 μμ στον προαύλιο χώρο του Δημοτικού Σχολείου στο Φρύ για την παρουσίαση του βιβλίου του συμπατριώτη μας συγγραφέα ερευνητή **Μιχάλη Κ. Σκουλιού:**

«**Η ιστορία της διώρυγας του Σουέζ και οι Κασιώτες (1859-1970)**»

Για το βιβλίο μιλήσαν:

Ο **Βαγγέλης Καταχανάς**, Οδοντίατρος.

Η **Άννα Μαυρολέων** διδάσκουσα Ε.Κ.Π.Α.

Ο **Μανώλης Περσελής**, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών.

Συντονίστης ο **Μηνάς Βιντιάδης**, δημοσιογράφος - συγγραφέας.

Αύγουστος 2024

8/8/24 - Βιβλιοπαρουσίαση

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την επέτειο των 200 χρόνων από το Ολοκαύτωμα της Ηρωικής Νήσου Κάσου, πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του βιβλίου του **Νίκου Κωνσταντινίδη «Ιστορία της Η.Ν. Κάσου»** στον προαύλιο χώρο του Δημοτικού σχολείου Φρυ Κάσου, την Πέμπτη 8 Αυγούστου. Το βιβλίο κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Παπαζήση και αποτελεί αυτοτελή έκδοση της δραστήριας Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Δωδεκανήσου.

Το βιβλίο παρουσίασαν ο Δήμαρχος της Η.Ν. Κάσου κ. **Μιχάλης Ερωτόκριτος** και η εκπαιδευτικός κ. **Μαρίνα Κυριάκου**. Τον συντονισμό της εκδήλωσης είχε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Δωδεκανησιακών Σωματείων Αττικής κ. **Γιάννης Φραγκούλης**, ο οποίος αναφέρθηκε στις μέχρι σήμερα εκδηλώσεις, που έγιναν για την εν λόγω επέτειο καθώς και για την έκδοση του επετειακού νομίσματος από την τράπεζα Ελλάδος και των επετειακών γραμματοσήμων από τον ΕΛΤΑ.

10/8/24 - Εγκαίνια Έκθεσης «Κασιωτών Δημιουργών»

με τη παρουσία της χορωδίας του Ωδείου Λεονταρίτη της Κρήτης

Τα Εγκαίνια της Έκθεσης των «Κασιωτών Δημιουργών» υπό την άξια ηγεσία του **Ντίνου Φούντη** έγιναν στο Δημοτικό Σχολείο Φρυ και πλαισιώθηκαν με τη παρουσία της Χορωδίας του Ωδείου Λεονταρίτη από τη Σητεία με υπέροχες Ελληνικές μελωδίες. Η Έκθεση των Κασιωτών Δημιουργών περιείχε αξιόλογο υλικό από τους Κασιώτες της Αιγύπτου καθώς και έργα τέχνης των Κασιωτών.

Έκθεση «Χάραη» στο Παλιό Ελαιοτριβείο του Ηλία Φραγκούλη διοργανώθηκε από το Λύκειο Ελληνίδων – Παράρτημα Κάσου

Μια αξιόλογη έκθεση λαογραφικού χαρακτήρα διοργανώθηκε από το Λύκειο Ελληνίδων – Παράρτημα Κάσου στο παλιό Ελαιοτριβείο του Ηλία Φραγκούλη στα πλαίσια των Εκδηλώσεων για τον εορτασμό των 200 χρόνων από το Ολοκαύτωμα της Κάσου.

9-10-11/8/24 Θεατρική Παράσταση

Από το Θεατρικό Εργαστήριο Γιάννης Μαρίνος της Κάσου παρουσιάστηκε η παράσταση «ΕΝΑ ΒΟΤΣΑΛΟ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ» του Αλέκου Σακελλαρίου & Χρήστου Γιαννακόπουλου, σε σκηνοθεσία Γιάννη Μαρίνου. Μια εξαιρετική παράσταση από τους Κασιώτες ηθοποιούς της Θεατρικής Ομάδας του Γιάννη Μαρίνου.

Μαρία Τσακίρη

Ειδήσεις της Παροικίας & Νέα της Κάσου

Ενημερωτική εγκύκλιος προς όλα τα Μέλη μας που εστάλη από τον Σύλλογό μας στις 26/7/24

Αγαπητά Μέλη,

Όπως θα γνωρίζετε ήδη ο Σύλλογός μας πέρασε και ακόμη διανύει, μια κρίσιμη περίοδο λόγω υψηλών χρεών που προέκυψαν κατά την πενταετή περίοδο 2019-2024 και που η μη άμεση καταβολή τους επέφερε αύξηση τους λόγω των προστιθέμενων προστίμων και τόκων.

Το διάστημα αυτό έγιναν σοβαρές παραλείψεις εκ μέρους του προηγούμενου ταμιά, που έχουμε παύσει. Μετά το διορισμό του νέου ταμιά μας, η κατάσταση έχει ομαλοποιηθεί και οι έλεγχοι εις το εξής θα είναι πολύ αυστηρότεροι. Έγιναν επανειλημμένες και έντονες προσπάθειες και εκκλήσεις του γράφοντα προς εσάς για οικονομική στήριξη με σχετικά ικανοποιητικά αποτελέσματα για τα οποία και σας ευχαριστούμε.

Επικοινωνήσαμε και με διάφορους εύπορους Κασιώτες συμπατριώτες μας και μεταξύ των άλλων και με τον Μεγάλο Ευεργέτη του Συλλόγου μας διακεκριμένο εφοπλιστή **Δημήτρη Νικ. Παπαδημητρίου** με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα από τον κ. **Παπαδημητρίου** μετά από πολλές οχλήσεις και επίμονες συναντήσεις εκ μέρους του γράφοντα, κατορθώσαμε να εξασφαλίσουμε μια γενναιόδωρη χορηγία (Ευρώ 26.700) και να εξοφλήσουμε ΠΛΗΡΩΣ τα χρέη του Συλλόγου προς το Ελληνικό Δημόσιο (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, ΕΝΦΙΑ και τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις εισοδημάτων του Συλλόγου).

Στις εξαντλητικές αυτές προσπάθειες συνέβαλαν σημαντικά ο νέος μας Ταμίας μας **Χαρ. Ξύδης** και ο νέος λογιστής μας **Γιάννης Κωσταράς**.

Αφού λοιπόν ξεπεράσαμε αυτή τη μεγάλη κρίση των αναδρομικών χρεών της τελευταίας πενταετίας καλούμεθα τώρα να αντιμετωπίσουμε τα τρέχοντα κόστη του Συλλόγου που δεν είναι μικρά.

Για τον λόγο αυτό σας ζητούμε να μας στηρίξετε οικονομικά και πάλι είτε πληρώνοντας έγκαιρα τις συνδρομές σας είτε κάνοντας δωρεές υπέρ των σκοπών του Συλλόγου μας. Ήδη αρκετοί από εσάς το έχουν πράξει και τους ευχαριστούμε θερμά. Νοιώθουμε τη διάθεση να επεκτείνουμε τις δράσεις μας με νέες εκδηλώσεις στο εντευκτήριό μας και παράλληλα να εντάξουμε νέα μέλη στους κόλπους του ιστορικού αυτού Συλλόγου που σε 4 μόλις χρόνια θα κλείσει 100 χρόνια ζωής και συνεχούς δράσης.

Ζητούμε την αδιάκοπη στήριξή σας για την οποία είμαστε βέβαιοι ότι θα έχουμε. Παραθέτουμε κατωτέρω τους τραπεζικούς λογαριασμούς μας στην ALPHA BANK για όσους από εσάς επιθυμείτε να ενισχύσετε τον Σύλλογό μας:

GR7301403330333002002000058 ή
GR2601403330333002002000031.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς,
Μίνος Κομνηνός, Πρόεδρος
και τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου των εν Ελλάδι Κασίων.

Δωρεές υπέρ του Συλλόγου μας

Ο Δημ. Νικ. Παπαδημητρίου Ευρώ 26.700
(εξόφληση χρεών προς Ελληνικό Δημόσιο)
Ο Ζαχαρίας Ζαχάρης Ευρώ 1.000

Ο Νικήτας Βασιλιάς Ευρώ 1.000
Ο Κώστας Ξυδιάρης Ευρώ 300
Ο Δημήτρης Μηνακούλης Ευρώ 200
Ο Μανώλης Δημητρίου Ευρώ 300
Ο Νίκος Μανιάς Ευρώ 500
Ο Γιώργος Καταχανάς Ευρώ 60
Ο Μανώλης και η Άννα Περσελή Ευρώ 200
Ο Αντώνης Ηλ. Σακέλλης Ευρώ 2000
Ο Μπάμπης Ξύδης Ευρώ 800
Ο Γεώργιος Αντωνιάδης Ευρώ 200
Η Δέσποινα Τρανού Ευρώ 500
Η Άννα Καραγιαννάκη Ευρώ 50
Η Βίβιαν Καλλέργη Ευρώ 100
Η Σοφία Φραγκούλη Ευρώ 50
Η Σοφία Σακέλλη Ευρώ 60
Ο Μηνάς Τσαμπουνιάρης Ευρώ 100
Η Έμιλη Μαστρανδρέα Ευρώ 25
Ο Ιωάννης Φελουτζής Ευρώ 50
Ο Απόστολος Τζιτζάς Ευρώ 100
Η Μαρία Αντωνιάδου Ευρώ 100
Η Άννα Μαυρή Ευρώ 825 (για εξόφληση χρεών μας προς Εμ. Παπακανάκη, Αγία Μαρίνα, Κάσος)
Η Φωτεινή Αγγελίδου Ευρώ 50

Τους ευχαριστούμε θερμά

Σε επόμενο τεύχος μας θα δημοσιεύσουμε και άλλα ονόματα συμπατριωτών μας που ενίσχυσαν οικονομικά τον Σύλλογο.

Εκλεκτοί γάμοι και βαπτίσεις

Ο Αντώνης Αράπης, μέλος του Δ.Σ. μας και η **Δώρα Αλεξοπούλου** νυμφεύθηκαν στις 12 Ιουλίου 2024 στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου Κυψέλης.

Ο **Γιάννης Γλύτσης** και η **Καλλιόπη-Αντωνία Μαστροπαύλου** τέλεσαν τους γάμους τους στον ιερό ναό του Αγίου Φανουαρίου Καθίστρες στην Κάσο. Ταυτόχρονα βάπτισαν τον γιο τους Ματθαίο.

Η **Εύα Παππά του Γρηγορίου και της Φωτεινής Σακέλλη** και ο **Δημήτριος Κυριακάτης του Γεωργίου** νυμφεύθηκαν στις 6 Ιουλίου 2024 στο Ναύπλιο.

Ο **Θεόδωρος Μαυρικάκης** και η **Αγάπη Γιάννου** νυμφεύθηκαν στις 6 Ιουλίου 2024 στα Άσπρα Σπίτια και στη συνέχεια βάπτισαν τον γιο τους και του έδωσαν το όνομα Εμμανουήλ.

Καλορίζκα στους νεόνυμφους και να τους ζήσουν οι νεοφώτιστοι.

Βάπτιση

Στις 26 Ιουλίου 2024 βαπτίστηκε στον ιερό ναό Αγίου Χαδίων στην Κάσο η **Παρασκευή-Μαρία Γ. Μηνά**. Στους γονείς ευχόμαστε να τους ζήσει.

Επιτυχίες νέων μας

Η **Χριστιάννα Εμ. Νικολαντή** πέτυχε στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο στο τμήμα ψυχολογίας.

Η **Στέλλα Σακέλλη-Σακελλάρη** του Μιχαήλ πέτυχε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στη Σχολή Μηχανολόγων-Μηχανικών.

Συγχαρητήρια και εις ανώτερα.

Εκείνοι που έφυγαν από κοντά μας

Ο Ηρακλής Νικ. Βρετός απεβίωσε αιφνιδίως και η εξόδιος ακολουθία πραγματοποιήθηκε στον ιερό ναό του Αγίου Σπυρίδωνα και ετάφη στις 18 Αυγούστου 2024 στην Κάσο.

Ο Ευάγγελος Μιχ. Καταχανάς, διακεκριμένος οδοντίατρος απεβίωσε στις 28 Αυγούστου 2024 στην Κάρπαθο και ετάφη στην Κάσο.

Τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια απευθύνουμε στους οικείους των.

Εισφορές εις μνήμη

Εις μνήμη Θεόδωρου Σουλτανάκη

Ο Μανώλης και η Άννα Δημητρίου Ευρώ 50

Δελτίο Τύπου Δήμου Η.Ν. Κάσου 16/7/24

Ανακύκλωση ενδυμάτων και υποδημάτων στον Δήμο Η.Ν. Κάσου.

Με την συνεργασία της εταιρείας RECYCOM, ο Δήμος της Η.Ν. Κάσου πλέον εφαρμόζει ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης - ανακύκλωσης μεταχειρισμένων ενδυμάτων και υποδημάτων, τα οποία συγκεντρώνονται στον μωβ κάδο έναντι του ΑΤΜ της Εθνικής τράπεζας στο Φρυ. Στόχος της εφαρμογής των προγραμμάτων ανακύκλωσης είναι η αποφυγή δημιουργίας αποβλήτων και η μείωση του όγκου των σκουπιδιών που καταλήγουν στις ανεξέλεγκτες χωματερές. Με τον τρόπο αυτό όλοι μαζί μπορούμε να συμβάλλουμε στη δημιουργία ενός καθαρότερου και υγιεινότερου περιβάλλοντος για το νησί μας. Παρακαλούμε για την συμμετοχή όλων.

Νέο Δ.Σ. του Συλλόγου Απανταχού Καρπαθίων

Ανακοίνωση σύνθεσης νέου Διοικητικού Συμβουλίου 2024-2026 Την Κυριακή 7 Ιουλίου 2024 πραγματοποιήθηκαν η Τακτική Γενική Συνέλευση και οι αρχαιρεσίες του Συλλόγου των Απανταχού Καρπαθίων μέσα από τις οποίες αναδείχθηκαν τα νέα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τη διετία 2024-2026. Τα νεοεκλεγμένα μέλη την ίδια ημέρα συνήλθαν σε συνεδρίαση, κατόπιν προσκλήσεως του πλειοψηφίσαντος συμβούλου κ. Καραϊτιανού Γ. Ιωάννη και αποφάσισαν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου ομόφωνα ως ακολούθως:

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος: Ιωάννης Καραϊτιανός Α' Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Χριστοδουλάκης Β' Αντιπρόεδρος: Κομνηνός Σακέλλης Γενικός Γραμματέας: Παύλος Μαρούκλας Ειδική Γραμματέας: Πένυ Νικητιάδου Ταμίας: Μαρία Διακογιάννη-Χατζηδημητρίου Υπεύθυνη ΜΜΕ: Καλλιόπη Χατζηδάκη Υπεύθυνος Τύπου-εκδόσεων και επαγγελματικού καταλόγου: Γρηγόρης Χατζηαντωνίου Υπεύθυνος κτιριακών εγκαταστάσεων: Στέλιος Βαλέτας Έφορος Εστίας: Σοφία Πιττά Μπρα Υπεύθυνος πολιτιστικών: Ηλίας Κρητικός Υπεύθυνη βιβλιοθήκης: Μαρία Καρακατσάνη Υπεύθυνη σχέσεων με τοπικά σωματεία: Εφη Ιωαννίδου Παπουτσάκη Υπεύθυνη σχέσεων νεολαίας και αθλητισμού: Μιχαήλα Σπανομανώλη Αμανεζή Υπεύθυνη οικονομικής ανάπτυξης και πρωτογενούς τομέα: Σοφία Μαυρικού Αναπληρωματικά μέλη: Μαρία Πιπέρη Ηλίας Ντούρας.

Τα θεμά μας συγχαρητήρια και καλά έργα

Δελτίο Τύπου Δήμου Η.Ν. Κάσου 10/7/24

Ορισμός του Δημάρχου Η.Ν. Κάσου Μιχάλη Ερωτόκριτου ως Προέδρου της Επιτροπής μεταναστευτικού, προσφυγικού και κρίσεων της ΚΕΔΕ.

Πρόεδρος της Επιτροπής μεταναστευτικού, προσφυγικού και κρίσεων της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) ορίστηκε με την υπ. αριθ. 100/10-04-2024 ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, ο Δήμαρχος της Ηρωικής Νήσου Κάσου **Μιχάλης Ερωτόκριτος**. Στην εν λόγω επιτροπή συμμετέχουν 22 μέλη Δήμαρχοι και δημοτικοί σύμβουλοι ανά την επικράτεια. Παράλληλα σύμφωνα με την υπ αριθ. 214/03.07.2024 απόφαση του ΔΣ της ΚΕΔΕ ορίστηκε ο ίδιος ως τακτικό μέλος της Επιτροπής παρακολούθησης των προγραμμάτων ταμείων μετανάστευσης και εσωτερικών υποθέσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Ιδιαίτερα ικανοποιημένος από την κίνηση αυτή που αποτελεί αναγνώριση της πολυετούς του εμπειρίας και ενασχόλησης του στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ο **Μιχάλης Ερωτοκριτος** ανέφερε ότι: «Η απόφαση αυτή περιποιεί ιδιαίτερη τιμή για εμένα τον ίδιο αλλά και για την Η.Ν. Κάσο καθώς είναι σημαντικό οι μικροί νησιωτικοί Δήμοι να εκπροσωπούνται στα τόσο κομβικής σημασίας και ευαίσθητα Συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πανελλήνιας εμβέλειας, όπως η Κ.Ε.Δ.Ε.

Σημ. Παλμού του Κασιώτη- Θερμά συγχαρητήρια στον αγαπητό μας Δήμαρχο.

Μήνυμα δημάρχου Η.Ν. Κάσου Μιχάλη Ερωτόκριτου για την ανακοίνωση των βάσεων εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ (27/7/24)

Με την ευκαιρία της ανακοίνωσης των βάσεων εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ της Χώρας αισθάνομαι την ανάγκη να συγχαρώ όλους του υποψηφίους για την συμμετοχή τους στις πανελλαδικές εξετάσεις, ιδιαίτερος όμως θα ήθελα να συγχαρώ τα παιδιά της Η.Ν. Κάσου όπου και αν αυτά βρίσκονται, αλλά και τους αποφοίτους των Λυκειακών τάξεων του νησιού μας για την επιτυχία τους, και ειδικότερα:

1. Την **Ειρήνη Ηλ. Περσελή** για την εισαγωγή της, στο Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Διοικητική Τραπεζικής, του Πανεπιστημίου Πειραιά και,

2. Τον **Γιάννη Γ. Ιερομόναχο** για την εισαγωγή του στο τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (Κομοτηνής). Θερμά συγχαρητήρια στους γονείς και τις οικογένειες των επιτυχόντων που παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες, με πολλές θυσίες καταφέρνουν να μένουν πάντα δίπλα τους. Ευχαριστίες στους εκπαιδευτικούς που στάθηκαν κοντά στους αποφοίτους μας και στήριξαν επί μήνες την δύσκολη προσπάθεια των παιδιών μας. Συγχαρητήρια για την προσπάθεια τους και την συμμετοχή τους στους υποψηφίους που δεν κατάφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα απλά χάθηκε μια προσπάθεια, όμως οι ευκαιρίες υπάρχουν παντού γύρω μας και για αυτό πρέπει με πίστη στον εαυτό μας, και με πολύ δουλειά να είμαστε εκεί και να τις διεκδικούμε, δεν σταματάμε ποτέ να ονειρευόμαστε και να διεκδικούμε τα όνειρα μας. Εύχομαι λοιπόν από καρδιάς καλή δύναμη και καλή πρόοδο!

Μιχ. Ερωτόκριτος, Δήμαρχος Η.Ν. Κάσου

Βράβευση των αποφοίτων μαθητών της Γ' Λυκείου Η.Ν. Κάσου για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Συνέχεια του προηγούμενου μηνύματος του Δημάρχου Η.Ν. Κάσου την Τρίτη 27 Αυγούστου 2024 στο Δημοτικό κατάστημα πραγματοποιήθηκε η εθιμοτυπική βράβευση των αποφοίτων μαθητών της Γ' Λυκείου Η.Ν. Κάσου για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ένα μεγάλο εύγε στα άξια Κασιωτόπουλα

Συγκεκριμένα βραβεύτηκαν η **Ειρήνη ΗΛ. Περσελή** για την εισαγωγή της, στο Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Διοικητικής Τραπεζικής, του Πανεπιστημίου Πειραιά και ο **Γιάννης Γ. Ιερομόναχος** για την εισαγωγή του στο τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (Κομοτηνής).

Ο Δήμαρχος της Η.Ν. Κάσου **Μιχάλης Ερωτόκριτος** αφού τους συνεχάρει για την επιτυχία τους, ευχήθηκε καλή δύναμη και καλή πρόοδο με την προτροπή μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους να επιστρέψουν στον τόπο τους.

Έναρξη των Εκδηλώσεων της Βραδιάς του Ερευνητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου από την Η.Ν. Κάσο

Την Κυριακή 15 Σεπτεμβρίου 2024, στη Δημοτική Βιβλιοθήκη "Νικόλαος Μαυρή" και ώρα 11.00 π.μ. – 12.30 μ.μ., στο πλαίσιο των Εκδηλώσεων για τα 200 χρόνια από το Ολοκαύτωμα της Η.Ν.Κάσου, ο Δήμος Η.Ν.Κάσου οργάνωσε μαζί με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο την κήρυξη της έναρξης των Εκδηλώσεων της Βραδιάς του Ερευνητή από την Η.Ν. Κάσο, παρουσία των μαθητών του Γυμνασίου και Λυκειακών Τάξεων της Η.Ν.Κάσου.

Ο Δήμαρχος Η.Ν. Κάσου κ. **Μιχάλης Ερωτόκριτος** υπογράμμισε ότι στην κρίσιμη εθνικά αυτή συγκυρία για την Η.Ν.Κάσο, η παρουσία του Πρύτανη του ΕΜΠ εδώ και η θεσμική συνεργασία με το Πολυτεχνείο για την ανάπτυξη της Η.Ν.Κάσου στηρίζουν τις ελπίδες για το αειφόρο μέλλον του νησιού και των νέων του, ιδιαίτερα των μαθητών.

Ο Πρύτανης του ΕΜΠ, Καθηγ. **Ιωάννης Χατζηγεωργί-**

15/9/24: άποψη από την εκδήλωση στην Βιβλιοθήκη Μαυρή.

ου κηρύσσοντας την έναρξη των εκδηλώσεων της Βραδιάς του Ερευνητή και ειδικότερα της δράσης Ερευνητές στα Σχολεία στα εμβληματικά 200 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Κάσου, κάλεσε όλους τους μαθητές από όλα τα σχολεία της χώρας να συμμετάσχουν στη Βραδιά του Ερευνητή. Υπογράμμισε τη διαχρονική παρουσία του Πολυτεχνείου στην Κάσο και τόνισε ότι το Πολυτεχνείο θα προτείνει την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με το Δήμο Η.Ν. Κάσου και τον Πανελλήνιο Σύλλογο ναυπηγείων-ταρσανάδων που έχουν την πρωτοβουλία για το εγχείρημα της ίδρυσης Σχολής Καραβομαραγκών στο νησί, ώστε να συνδράμει στο πλαίσιο της Ακαδημαϊκής Κοινωνικής Ευθύνης του.

Η Ομότ. Καθηγ. ΕΜΠ **Τώνια Μοροπούλου**, Αντιπρόεδρος ΤΕΕ, Υπεύθυνη του Προγράμματος της Βραδιάς του Ερευνητή και του προγράμματος ΑΕΙ για την αειφόρο ανάπτυξη της Η.Ν. Κάσου, παρουσίασε την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης με καινοτομία με υπόδειγμα την υλοποίηση του σχεδίου αειφόρου ανάπτυξης της Κάσου και τόνισε ότι το ΕΜΠ είναι τεχνικός παραστάτης του Δήμου Η.Ν. Κάσου σε όλες τις εφαρμογές του και ότι αυτό θα θεσμοποιηθεί και μέσω του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας του Δήμου με το ΕΜΠ.

Ο **Βασίλης Βασιλειάδης**, Ναυπηγός Μηχανικός και Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Ναυπηγείων – Ταρσανάδων, παρουσίασε την ανάδειξη της ναυπηγοξουργικής κληρονομιάς και παράδοσης του νησιού και την αναβίωσή της με την οργάνωση της Σχολής Ναυπηγοξουργικής με ταρσανά στην Η.Ν. Κάσο.

Ο Δρ. **Νίκος Καμπάνης**, Διευθυντής Έρευνας ΙΤΕ, Επικεφαλής του Εργαστηρίου Παράκτιας και Θαλάσσιας Έρευνας του ΙΤΕ παρουσίασε τις επιχειρησιακές δυνατότητες του εξοπλισμού του, με εφαρμογή στο λιμάνι της Η.Ν. Κάσου.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τοποθετήσεις φορέων, κατόικων και μαθητών δείχνοντας το ζωντανό ενδιαφέρον της κοινωνίας να αξιοποιήσει το σχέδιο ανάπτυξης και τις στρατηγικές συνεργασίας με το ΕΜΠ, την επιστημονική και επαγγελματική κοινότητα. Ο πρύτανης έκλεισε την εκδήλωση με την ευχή η επέτειος των 200 χρόνων από το Ολοκαύτωμα της Ηρωικής Νήσου Κάσου να σημάνει την πορεία αειφόρου ανάπτυξης του Νησιού με τη συμμετοχή των Νέων.

15/9/24: το κοινό παρακολουθεί την εκδήλωση.